

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2493.

Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 4255

Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 194.

Računi pri pošti: Ljubljana, št. 11.842. Praga, št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).

Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifu

Nov zločin emigrantov

Frankovski veleizdajalci imajo na vesti poleg za-
grebskih eksplozij tudi umor župana Berića v Novi
Gradiški

Beograd, 12. februarja A.A. Dne 24. januarja so našli (kakor smo že poročali) umorjenega župana in ban-
skega svetnika iz Nove Gradiške An-
drijo Berića. Njegova nasilna smrt je
izzvala veliko iznenadenje, ker je bil
pokojni Berić splošno priljubljen in si
je bilo težko misliti, da bi postal žrtev
osebnega maščevanja. Preiskava se je
vodila na vse strani. Dozdevalo se je
že, da bo ostal ta umor nepojasnen,
končno pa se je po dolgotrajnem pri-
zadevanju posrečilo pojasniti ne le ta
umor, marveč tudi znane atentate, ki
so bili izvršeni nedavno v Zagrebu na
razna javna poslopja. Ugotovitve po-
licije so v polni meri potrdile domne-
vo, ki se je pojavila že od vsega po-
četka, da gre pri vseh teh zločinih za
delo tako zvanih »emigrantov«, ki s
podporo neprijateljev našega naroda
in države rovarijo proti svojim lastnim
ljudem. Za spremembo so tokrat orga-
nizirali svojo akcijo iz Madžarske. To
dokazujejo izpovedbe aretiranih ljudi,
ki so, kakor vse kaže, zapeljani po
agenciji dr. Pavelića in Gustava Per-
čeca, zabredli v njihove mreže ter po-
stali orodje v rokah teh zločincev.

V toku preiskave o umoru župana
Berića je bil najprej aretiran kot de-
janski ubijalec neki Ivan Rosić, ki je
nato izdal svoje skrivnice in pojasnil
ozadje teh zločinov. Po njegovih izpo-
vedbah je ugotovljeno, da je bil eden
izmed iniciatorjev umora Berića Ivo
Ljevaković iz Libika. Pri nadaljnji
preiskavi se je dognalo tudi to, da je
decembra lanskega leta nekajkrat šel
na Dunaj in tam obiskal tkzv. emigran-
te, ki tam živijo, ter se z njimi razgo-

varjal o tem, kako naj se organizira
teroristična akcija v Jugoslaviji. Ko
se je mudil pred božičem na Dunaju,
ga je vzel Gustav Perčec s seboj v Šo-
pronj in ga za to pot oskrbel z ma-
džarskim potnim listom, ki je bil iz-
dan v Budimpešti na ime Valterja Ro-
mana. V Šopronju se je naučil, kako
se izdelujejo peklenjski stroji. Pri tej
priliki je tudi dobil nekaj razstreliva.

V toku preiskave se je dognalo tu-
di to, da sta o eksploziji, ki je bila ja-
nuarja v banski palači v Zagrebu, ve-
dela tudi Josip Miklavšič, natakak v
Zagrebu. In Josip Poropad, elektro-
tehniški delavec v Zagrebu. Poropad
je priznal, da je pripravil štiri pe-
klenjske stroje, ki jih je napravil iz
materila, katerega mu je dal Miklav-
šič. Ta pa je priznal, da je razstrelivo
in druge potrebščine dobil od Martina
Nagyja iz Ferdinandovca. Aretirani
Nagy je izpovedal, da je ta razstreliva
dobil od Ignjata Demetrovića, ki živi
na Madžarskem blizu naše meje v Ka-
darkutu (nasproti Virovitici) pod laž-
nim imenom Lister Gustav, in da mu
je pri tej priliki Demetrović rekel, da
bo Perčec dal še več denarne nagrade
tistim osebam, ki bodo s tem materia-
lom izvršile atentate v Zagrebu.

Miklavšič je s svojimi pomagači ra-
bil enega izmed teh peklenjskih stro-
jev, ki ga je položil na hodniku banske
palače dne 3. januarja, drugi stroj pa
položil na okno pisarne društva »Mla-
da Jugoslavija« 31. januarja t. l. Tre-
tji peklenjski stroj so dobili v stanova-
nju Miklavšića, četrtega pa v stanova-
nju Poropada, oba še nerabljeni.

Preiskava se z uspehom nadaljuje.

Ponesrečena demonstracija hitlerjevcev

Narodno-socialistični poslanci odpotovali iz Berlina —
Preiskave v hitlerjevskih organizacijah

Berlin, 12. febr. d. Trditve, da se namera-
va 107 narodno-socialističnih poslancev se-
stati v Weimaru pod zaščito svojega pri-
staša Fricka, ki je turinški notranji mini-
ster, kot poseben parlament, se označujejo
v parlamentarnih krogih za dvomljive.

V krogih večine naglašajo, da bi se na-
rodni socialisti s takim korakom pred sve-
tom se osmešili, v ostalem pa se ne more
odrekan narodnim socialistom pravica, skli-
cati v Weimaru zborovanje, ker obstoja
v Nemčiji zborovalna svoboda. Položaj bi se
dejansko izpremenil, če bi zakrivali tamkaj
kake protistavnosti, proti katerim bi mo-
rala zavzeti državna vlada svoje stališče.
Vprašanje, kaj naj bi storila v tem prime-
ru, pa za enkrat še ni aktualno.

Narodno-socialistični poslanci so v torek
večinoma odpotovali iz Berlina v svoje vo-
lilne okraje, kjer jim je strankino vodstvo
naročilo, naj prirejejo povsod shode. Nem-
ški nacionalci se jim niso pridružili. Skle-
nili so pač, da se v tekočem tednu ne ude-
ležujejo več sej državnega zbora, v prihod-
njem tednu pa bodo na seji svojega kluba
sklenili, pri katerih poglavjih državnega
proračuna se zopet udeležijo debate v držav-
nem zboru. Kakor znano, se je tudi majhen
del stranke podeželskega ljudstva udeležil
exodusu narodnih socialistov, večina stranke
pa je včeraj v početku seje državnega
zbora izjavila, da je sicer v načelni, toda
stvarni opoziciji proti vladi in da si svoje
stališče ne pusti predpisovati od drugih
strank.

Narodno-socialistični poslanci, ki so za-
pustili državni zbor, bodo izgubili svoje
dnevnice. Zakonita določba, po kateri bi
izgubili poslanci, ki se ne udeležujejo sej
državnega zbora, svoje mandate, ne obsto-
ja. V krogih državnega zbora smatrajo, da
se bodo končno narodni socialisti prepričali

o brezuspešnosti svojega odhoda iz parla-
menta in da se bodo čez nekaj časa zopet
vrnili, za kar pušča možnost tudi izjava, ki
jo je podal v njihovem imenu pred odho-
dom iz parlamenta poslanec Stöhr.

Vodstvo stranke podežel. ljudstva je na
včerajšnji seji sprejelo sklep, v katerem
pravi, da so poslanci dr. Wendhausen,
Sybel in Sieber, ki so izjavili, da se ne
morejo pokoriti odredbam vodstva, sami
izključili iz državnozbornske frakcije in
stranke Poslanec Haag, ki se je najprej
pridružil akciji opozicije, se je izjavil so-
glasnega s sklepi strankinega vodstva. Ka-
kor znano, so se omenjeni štiri poslanci
udeležili exodusu narodnih socialistov.

Gotovo je, da z odhodom narodnih soci-
alistov ni zmanjšana niti možnost držav-
nega zbora za sklepanje o izpremembi usta-
ve. Kakor izjavljajo narodni socialisti sami,
se ne bodo kmalu vrnili v državni zbor, če
dalje pa bodo čakali, tem težji bo njihov
povratak.

London, 12. febr. A.A. »Morningpost« ze-
lo simpatično komentira zadnji politični
razvoj v Nemčiji ter pravi, da je politični
položaj veliko boljši, kakor je bilo priča-
kovati po zadnjih volitvah. List posebno
poudarja pogum in državniško spretnost
kancelarja Brüninga ter zunanjega ministra
Curtiusa.

Berlin, 12. febr. A.A. Po slični akciji v
Hamburgu in v Monakovem je policija da-
vi nenadoma zasedla 19 uradov narodne
socialistične stranke v Berlinu, med njimi
prostore predsedništva in stanovanja Stin-
nesa, ki poveljuje napadalnim oddelkom.
Nastop policije je tako presenetil narodne
socialiste, da ni bilo nikjer odpora. Policija
je zaplenila mnogo listin, ki jih skrbno pro-
učuje.

Youngovem načrtu, je bil s 314 proti 58
glasovom odklonjen. En poslanec se je
vzdržal glasovanja. Narodni socialisti in
nemški nacionalci niso bili prisotni.

Narodno-socialistični predlog, naj se od-
pove članstvo Nemčije v Društvu narodov,
je bil odklonjen proti glasovom komunistov
in poljedelcev.

Sprejeta je bila resolucija srednjih strank,
ki zahteva mednarodno nepristransko pre-
iskavo o krivdi za svetovno vojno, da se
ovrže trditve, po kateri je Nemčija sama
kriva svetovne vojne.

Nadaljnja proti glasovom komunistov
sprejeta resolucija protestira, ker kljub
razorožitvi Nemčije ostali člani Društva
narodov še niso izpolnili svojih obveznosti
za razorožitve.

Resolucija, ki poudarja potrebo čimprej-
šnje revizije reparacijskih obveznosti, je
bila sprejeta s 314 proti 56 glasovom v
poimenskem glasovanju.

PAPEŽEVA POSLANICA PO RADIJU

Slovesna otvoritev vatikanske radiopostaje — Papež prvič govori
vsemu svetu in se obrača na vse sloje prebivalstva

Rim, 12. februarja d. Ob 16.30 je med
zvoki fanfar svoje garde dospel Sv.
oče na trg pred vatikansko radio po-
stajo. Najprej si je ogledal strojno
oddajne postaje in ostale prostore ter
naprave, ki so bile zgrajene po najno-
vejših izkustvih. Po pozdravu pred-
stojnika radio postaje in njenega zgra-
ditelja Marconija je papež v oddajni
dvorani pritisnil na avtomatično glav-
no stikalo ter s tem otvoril obratovanje
vatikanske radio postaje »HVIC«. Prvi
se je po novi oddajni postaji oglasil
grof Marconi, ki je v italijanskem,
francoskem in angleškem jeziku sporo-
čil, da bo v nekaj trenutkih spregovo-
ril po radiu Sv. oče vernikom vsega
sveta. Točno ob 16.45 po srednjeev-
ropskem času je stopil papež Pij XI.
sam pred pozlačeni mikrofoni ter pre-
čital v latinskem jeziku svojo posla-
nico, namenjeno vsemu svetu.

Papež je najprej izjavil, da se čuti
izredno srečnega, ker se more poslu-
žiti krasne iznajdbe Marconija. Obr-
nil se je nato na »vse ljudi dobre vo-
lje« z besedami sv. pisma: »Čuj nebo,
kar hočem povedati, čuj zemlja besedo
mojih ust, čujte vsi narodi, napnite
svoj poslušni vsi, ki živite na svetu!
Poslušajte za napetostjo vsi bogati in
revni, poslušajte vsi otoki in poslu-
šajte vsi oddaljeni narodi.«

Prve besede je papež posvetil Bo-
gu: »Čast Bogu v višavah in mir ljud-
em na zemlji, ki so dobre volje. Čast
Bogu, ki je dal ljudem tako moč, da
gredo njihove besede do vseh mej sve-
ta.«

Naslednje besede je Sv. oče naslovil
na kardinale in patrijarhe ter na vse
visoke zastopnike cerkve s prošnjo,
naj ostanejo zvesti svojim nalogam,
ker so poklicani za pastirje. Duhov-
ščino po vsem svetu je pozval, naj s
svojim vzgledom in s svojimi molitva-
mi vedno nadaljuje delo Izveličarja.
Misijske narobe je pozdravil kot čista

vojake Kristusa ter jih bodril, naj
vtrajajo v svojih misijonih kljub
vsem zaprekam in nesrečam. Pozval je
vse vernike, naj vtrajajo v veri in v
dobrohotnosti ter je naslovil posebne
besede tudi vernikom in disidentom,
za katere moli vsak dan k Bogu, da bi
jih razsvetlil.

V besedah, naslovljenih na vladajo-
če poglavarje držav je papež dejal,
naj vladajo pravično in v krščanski
ljubezni v korist in ne v pogubo ter
naj vedno mislijo na to, da bodo mo-
rali pred Bogom dajati račun za svoje
vladanje. Podanike je pozval k ubog-
ljivosti, bogate h krščanski ljubezni in
revne k poštenosti in potrpežljivosti.
Delavce je prosil, naj živijo v brat-
stvu, v prijateljskih zvezah in v me-
sebojni podpori ter naj skušajo doseči
samo to, kar je pravično. Delodajal-
ce je papež opomnil, naj ne odrekajo
delavcem onega, kar jim po pravici
gre, in naj ne gledajo samo na korist
posameznika, temveč na korist vseh.

Nato je Sv. oče nadaljeval: Do zad-
njih v vrsti, a do prvih v ljubezni na-
šega srca naj gre naša beseda do vseh
onih, ki trpijo v boleznih in v bolesi,
v žalosti in v neugodnih prilikah, za-
stati do vas, ki trpite zaradi sovražni-
kov Boga in zaradi sovražnikov člo-
veške družbe. Ko vas blagoslovljamo
z našo molitvijo ter prosimo za vas
pomoči, priporočamo vsem krščansko
ljubezen v imenu Kristusa, čigar na-
mestnik smo.«

Z besedami »Pridite vsi, ki ste
trudni in žalostni, da vas bomo poto-
lažili,« je papež podelil svoj blagoslov
vsemu svetu.

Po govoru, ki so ga kasneje tolma-
čili še v italijanskem, španskem, fran-
coskem in nemškem jeziku, si je papež
ogledal še ostale dvorane in urade ra-
dio postaje ter se nato odpeljal z av-
tomobilom v akademijo znanosti, kjer
je bila kratka izredna seja in kjer je

po nagovorih predsednika akademije
in senatorja Marconija imel papež po-
novno kratek govor. Tudi v vatican-
ski dvorani akademije znanosti je bil
postavljen mikrofoni. zvezan po kablu
z vatikansko radio postajo.

Papeževe besede v Ljubljani

Ljubljana, 12. februarja, d. Zanimanje
za otvoritev vatikanske radiopostaje je bi-
lo tudi v Sloveniji veliko, zlasti čim se je
davi doznalo, da bo prenašal papežovo po-
slanico tudi radio Ljubljana. Menda je bilo
malo aparatov, ki ne bi bili popoldne ob
pol petih vpricho mnogih poslušalcev pri-
pravljeni na prve besede, ki jih bo spregov-
oril poglavar katoliške cerkve neposredno
vsemu svetu.

Nekaj minut po pol petih se je oglašil
napovedovalec vatikanske oddajne postaje
in je po glasu trombe, ki so javile prihod pa-
peža in ki so se slišale izredno dobro, ozna-
nil spored otvoritve. Napovedovalec je go-
voril angleški, francoski, nemški, španski,
poljski in laški, brččas je bilo napovedo-
valcev več; med njimi je bil, kakor je raz-
vidno iz rimskega poročila, tudi znani iz-
umitelj grof Marconi.

Točno ob 16.45 so se zaslislale prve la-
tinske besede papeža Pija XI. Govoril je
precej hitro, a glasno, brez odmorov. Neka-
teri stavki so se slišali jasno in razločno,
drugi zopet slabše, česar pa je bil morda
kriv sprejemni aparat. Prav razločno, be-
sede za besedo, pa je bilo slišati blagoslov,
s katerim je papež zaključil svoj govor.

Deveta obletnica kronanja papeža Pija XI.

Rim, 12. februarja, g. Danes se je na sve-
tan način praznovala deveta obletnica kro-
nanja papeža Pija XI. Svečanosti so prišle
s službo božjo v sikstinski kapeli: pris-
stvoval je tudi ves diplomatski zbor, zastop-
niki italijanske vlade, visoki cerkveni dostoj-
anstveniki, mnogo članov rimske družbe
itd. Signali s trobentami so najavili prihod
papeža, ki so ga na krasnem prestolu pri-
nesli v cerkev. Službo božjo je služil prvi,
od sedanjega papeža imenovani kardinal
Locatelli. Po službi božji je papež vsem pri-
stojnim podelil svoj blagoslov ter zapustil
sikstinsko kapelo.

Nj. Vel. kralj na izletu

Beograd, 12. februarja, p. Nj. Vel. kralj
je danes popoldne v spremstvu adjutanta
generala Stojanovića in maršala dvora po-
kovnika Dimitrijevića napravil avtomobil-
ski izlet po mestu in okolici.

Nastopna avdijenca novega rumunskega poslanika

Beograd, 12. februarja, p. Danes opoldne
je Nj. Vel. kralj sprejel v dvorcu na Dedi-
nju v nastopni avdijenci novega rumunske-
ga poslanika na našem dvoru g. Guranesca.
Avdijenca in predaja poverljivih listin je
potekla po običajnem ceremonijelu. Po av-
dijenci je poslanik Guranesco izjavil novi-
narjem, da se je ob priliki svojega razgo-
vora s kraljem prepričal, da je kralj Ale-
ksander najbolj šarmantan suveren, kar jih
je imel doslej priliko spoznati. To je kralj
v prave misli in besede, plemeniti ter z
dušo in srcem vdan svojemu narodu. Sedaj
razumem, pravi gospod Guranesco, odkod
ta harmonija, ki vlada med narodom in
kraljem v Jugoslaviji.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Beograd, 12. februarja, p. Ker je povabila
avstrijska vlada jugoslovensko vlado, naj
bi se ponovno pričela pogajanja za obnovo
trgovinske pogodbe, sta imenovana od mi-
nistristva za trgovino in industrijo za za-
stopnika naše vlade pri teh pogajanjih na
Dunaju univ. prof. dr. Milan Todorović ter
tajnik ministristva za trgovino in indus-
trijo dr. Milan Bošković, katerima sta dode-
ljena še dr. Milan Lazarević in dr. Velja
Popović, ki se nahajata sedaj pri trgovin-
skih pogajanjih v Pragi.

Agrarna konferenca v Bukarešti

Bukarešta, 12. februarja. Vabila rumun-
ske vlade za konferenco vzhodnih in južnih
evropskih agrarnih držav, ki se bo pričela
15. februarja v Bukarešti, so že razposlana.
Konferenca se bo udeležilo 8 držav, ki so
bile že zastopane na varšavski agrarni kon-
ferenci. Konferenca se bo predvsem bavila
z vprašanjem mednarodnega agrarnega kre-
dita ter s problemom sodelovanja izvoznih
agrarne držav, s katerim se je bavila že
prejšnja agrarna konferenca.

Beograd, 12. februarja, p. Na konferenci v
Bukarešti bo zastopal našo državo dr. Juraj
Tomčić, šef zavoda za pospeševanje zua-
nje trgovine, ki odpotuje jutri v Bukarešto.

Zagrebska delegacija v Pragi

Praga, 12. februarja, h. V sredo opolno-
či je prispela v Prago zagrebska delegacija
z županom dr. Skuljem in bivšim podba-
nom dr. Bošnjakom na čelu. Na kolodvoru
so pozdravili Zagrebčane odposlanstvo me-
sta Prage, predsednik uravnega sveta pra-
ških električnih podjetij, generalni tajnik
Zveze slovanskih mest, deputacija znanje-
ga ministristva itd. Dr. Skulje se je zahvalil
za prisrčni pozdrav ter je v svojem govoru
poudarjal čvrste češkoslovansko-jugosloven-
ske prijateljske zveze.

Angleška fin ančna kriza

Senzacionalen govor zakladnega kancelarja — Spor za-
radi davčnih bremen — Deficit v angleškem državnem
proračunu

London, 12. februarja, d. V spodnji zbor-
nici je včeraj bivši konzervativni državni
tajnik za vojno Worthington Evans pred-
lagal resolucijo, v kateri se izreka vladi
graja zaradi njene politike neprestane po-
viševanja javnih izdatkov v času, ko bi bi-
lo nujno potrebno strogo varčevanje za
vzpostavitev zaupanja in pospeševanje go-
spodrstva. Govornik je opozarjal, da je
pričakovati velik proračunski deficit ter da
znajoš prehodne podpore za brezposelne
45 milijonov namesto 12.5 milijonov.

V odgovoru je državni kancelar Snowden
oznail kot nesramno drznost, ako skušajo
konzervativci, ki so še nedavno razmetavali
državni denar s polnimi rokami, nastopati
kot bojevitiki štedenja. Če se mu očitja, da
je zvišal davke za 40 milijonov funtov šter-
lingov, potem odgovorja, da je bilo to zvi-
šanje potrebno samo zaradi zapravljanja
prejšnjih vlad.

Med največjo pozornostjo je Snowden
izjavil nadalje, da je finančni položaj An-
glije v resnici resen. Potrebni so temeljti
ukrepi, ako se hoče odbrzati ravnotežje
proračuna ter povzdigniti produkcija. Nj-
boli senzacionalna ugotovitev v govoru
Snowdena pa je bila, da se državni izdatki
za brezposelne ne morejo več nadaljevati
v enak meri in da se mora to vprašanje
urediti na podlagi sporazuma vseh strank
zbornice. Tudi ne prikriva, da bi bila na-
daljina davčna obremenitev produkcije
gospodarstva lahko usodna. Nobena skriv-
nost ni, da bo stal zakladni urad ob kon-
cu leta nasproti znatnemu deficitu, ker ne
more noben proračun na svetu prenesti ta-
ko nepričakovane obremenitve, ki je na-
stala za britansko državno gospodarstvo s
porastom brezposelnosti v zadnjih dvajset-
ih mesecih.

V nadaljnjem poteku debate je govoril
tudi zastopnik levega krila delavske stranke
William Brown, čigar izjava in sila ne pri-
krit napad proti zakladnemu kancelarju
ji. Med drugim je izjavil, da pomeni Snow-
denov govor izpodkopavanje temelja celo-
nega filozofskega sistema, na katerem je
zgrajeno delavsko gibanje ter umčenje
vseh upov, ki so jih gojili delavci. Njegove
izjave silijo do zaključka, da je nujno po-
trebno uvesti novo gibanje z novimi možni-
mi na čelu, ki bodo zavreli filozofijo stre-
stranke in zahtevali namesto besed energič-
na dejanja.

London, 12. februarja, A.A. Vse politične
stranke pripisujejo sinočnemu govoru za-
kladnega kancelarja Snowdena veliko važ-
nost za usodo delavske vlade. Ekstremno
krilo delavske stranke naglašja, da bi bilo
holie, da bi delavska vlada odklonila, ka-
kor pa znižala podporo brezposelnim.

Izjavo Snowdena, da so potrebne začas-
ne žrtve, si razlagajo nekateri s tem, da se
bodo znižale plače. Tudi v konzervativnih
in v liberalnih krogih je napravil Snowde-
nov govor velik vtis.

Liberalni in konzervativni poslanci meni-
jo, da je prišla delavska vlada zaradi pre-

velikih podpor za brezposelne v velike fi-
nančne zadrege in da je ravnotežje držav-
nega proračuna resno ogroženo. Vlada je
prišla do prepričanja, da gospodarstvo ne
more prenašati nadaljnjih bremen.

Politični krogi menijo, da bo delavska
vlada korenito revidirala državni proračun
in da Snowden ne bo uvedel davkov, tem-
več le povišal dohodninski davek za po-
kritje proračunskega primanjkljaja.

London, 12. februarja, A.A. Spodnja zbor-
nica je s 310 glasovi proti 236 odklo-
nila predlog konzervativcev o nezaupnici
vladi zaradi politike, ki stane državo pre-
več denarja. Nato je s 468 glasovi proti 21
sprejela znani predlog liberalcev, naj se
ustanovi komisija, ki ji bo program pripo-
ročanje kar največjega varčevanja pri
državnih izdatkih in ki bo stremela za tem,
da se v ta namen vse potrebno ukrene.

London, 12. februarja, s. Delovno mi-
nistristvo sporoča v posebni spomenici, da
bo vlada naprosila parlament za dovolitev 20
milijonov funtov sterlingov za blagajno za
zavarovanje brezposelnih. S tem se bo
skupna vsota fonda za brezposelne zvišala
na 90 milijonov funtov sterlingov.

London, 12. februarja, s. »News Chroni-
cle« javlja, da se bodo plače ministrov zni-
žale najmanj za 10%, plače višjih uradni-
kov, kakor n. pr. višjih sodnikov pa za
20%. Tudi dnevnice članov parlamenta se
bodo znižale.

Tragična smrt slovenskega fanta v Beogradu

Beograd, 12. februarja, č. Sinoči so našli
za beograjsko električno centralo mrtvega
Vinka Globarja tatarskega učenca, po ro-
du iz Smartna pri Litiji. Preiskava je ugo-
vila, da je Globar legel na še tople ugase-
ki, jih izvažajo iz kurilnice in je na njih
zaspal. Iz ugaskov se razvijajo strupeni pli-
ni, ki so bili vkljub temu, da je bilo to na
prostem, tako močni, da se je Globar v spa-
nju zadušil.

Samomor slovenskega orožnika v Štinu

Beograd, 12. februarja, č. V Štinu je iz-
vršil samomor orožniški kaplar Jože Vrljič.
Ustrelil se je z revolverjem v sence in bil
na mestu mrtve. Vzrok samomora ni bil
ugotovljen. Vrljič je doma iz okolice Mari-
bora.

Pogreb Hartwigove v Beogradu

Beograd, 12. februarja, p. Danes dopol-
odne se je vršil pogreb Ljudmille Hartwi-
gove, čije truplo so prepeljali iz Londona
v Beograd. Pogreba so se udeležili poleg
mnogoštevilne ruske kolonije odlični pre-
stavniki beograjske družbe ter v imenu
dvora dvorni maršal Dimitrijević, več
dvornih dam in kraljevskih adjutantov.

Rusija v evropski komisiji

Ljubljana, 11. februarja. Ko se je pred nedavnim v Ženevi postavila zahteva nekaterih evropskih držav, da se povabi tudi sovjetska Rusija k konferenci, ki naj pripravijo evropsko zblizanje in končno panevropsko unijo, se je ta zahteva takoj prvi trenutek pojmovala in razumela kot nekaj razdaljnega. Prvi komentariji so vsaj delali tak vtis in kar zdlo se je, da se je s to zahtevo izpodkopal panevropski načrt sam.

No, v naslednjih dneh, ko so se tudi ostali člani evropske konference pridružili zahtevi, ki se ji v formalnem pogledu pač ni bilo mogoče upirati, se je pesimistično pojmovanje spremenilo in zadevi se ni več pripisoval tako fatalen pomen.

Sedaj se je situacija v toliko sprememila, da je sovjetska Rusija prijavila svoj pristop k evropski komisiji, ki ima nalogo, pripraviti na posebnih konferencah nadaljnje snovanje panevropske zveze. Sovjetska Rusija je svojo pristopno izjavo opremila s precej krepko pridigo in z napovedjo svojega oddelčnega mnenja v nekaterih, zlasti gospodarskih problemih, ki so se diskutirali na dosedanjih konferencah.

Evropska komisija ne pomeni danes še nič kaj mnogo konkretnega. V njej se uveljavlja šče težnja, šele volja ustvariti konkretno evropsko skupnost in sodelovanje, predvsem in najprej na gospodarskem področju, kasneje pač tudi v drugih pogledih. Ta pot se je izbrala ne le, ker so pereči gospodarski problemi v Evropi v ospredju, marveč tudi v upanju, da bo po tem potu mogoče tudi političnim diferencam najlažje priti do zivega.

Misel panevropske zveze je v formalnem pogledu sprožil in oficijelno predložil evropskim državam, članicam Društva narodov, Briand. Rezerviranost napram tej akciji ali celo očitna opozicijskost se je pokazala na strani prenamaganih držav — naj se nam oprostijo ta označba, ki pa ima to dožoro lastnost, da je najtočnejša — in pa od strani onih držav, ki so iz kakih drugih razlogov s francoskim predlogom nezadovoljne in ki želijo iz specijelnih egoističnih razlogov za revizionizmom. Za-

to in potemtakem imamo tudi pri presojanju panevropskega pokreta, ki pomeni afirmacijo obstoječega stanja, v ozadju vedno računati z odporom onih, ki jim gredo po glavi revizionistični načerti.

Spricho tega nikakor ni slučajno, da sta se za povabilo Rusiji in Turčiji, ki nista članici Društva narodov, angažirali s toliko vnuemo Nemčija in Italija. Ako se je njun nastop prvi trenutek karakteriziral kot sabotaža panevropske akcije, je bila morda ta označba v formalnem pogledu in dejansko nekoliko preostara, je pa vendarle zadela vsaj poglobitveni nagib tega akta. Obema je šlo namreč prav gotovo vsaj za to, da se zapadnji Evropi, osobito Franciji in njenim zaveznicam, vzame kolikor mogoče veljavnosti in vse vpliv razporedi bolj »enakomerno« tudi na druge dele Evrope. To se morda res ne more označiti ravno kot sabotažni akt, vendar pa kot dejanje, ki mu ni poglobitveni smoter v podporjanju panevropske akcije, marveč v stremeljenju po čim izdatnejši pregručitvi politične vplivnosti v Evropi ter oslavitvi francoske pozicije.

Sedaj sta Rusija in Turčija priglasiili svoj pristop. Z Rusijo stopa v panevropsko akcijo prav poseben faktor, ki se mu težko na kratko označijo vsi odnošaji do ostale Evrope. Ali eno je pri tem gotovo: to, kar bo skušala uveljavljati Moskva, bo naperjeno spricho temeljnih političnih, socijalnih in gospodarskih nasprotij, proti vsej Evropi, tudi zoper sistem v Nemčiji in Italiji. Toda ta principijelna nasprotja se bodo modificirala po tem, kako bo sovjetska diplomacija skušala izrabiti obstoječa nasprotja med evropskimi državami. Sovjetska diplomacija se je na primer uradno izjavila za revizijo mirovnih pogodb v Evropi, kar jo zblizuje s težnjami Nemčije in do neke mere Italije. Iz tega in iz drugih momentov, ki so tako znani, da bi bilo komaj potrebno, jih še ponavljati sledi, da je z vstopom Rusije in Turčije na evropski komisiji pričakovati poostrejši odnošaji med obstoječimi skupinami, kar pomeni za mirovno usmerjeno diplomacijo nove napore, da se celotna evropska politika usmerja še nadalje v konstrukcijo, v ozdravljenje stabilnost in mir.

Popravek spačenih slovenskih imen

Določbe o pravilnem vpisu rodbinskih imen v matične knjige in popravku spakodrank

Ljubljana, 12. februarja AA. Še danes najdemo vespovsod da se uporabljajo pristna slovenska imena, pisana v spakodrankih oblikah, ki so bila ali posameznikom vsiljena za časa tujeja gospodstva, ali ki so jih dotične osebe podedovale od prednikov.

Novi zakon o osebnih imenih od 19. februarja 1929. Uradni list št. 110/26 za v bodeče praviloma ne dopušta več vpisovanja rodbinskih imen v pogrešnem pravopisu in ne more se n. pr. več vpisati ime »Potočnik« ali »Pototschnigg« ker je slovenski izvor tega imena brezdvomen.

V tem oziru določa namreč čl. 25 zakona izrecno, da mora vpisati vodja matičnih knjig rodbinsko ime skladno s pravili srbskega, hrvatskega ali slovenskega pravopisa, če bi se ob vpisu rojstva v matično knjigo glede na predloženo št. 23 istega zakona moralo ime vpisati po starem pravopisu ali pa ime srbskega, hrvatskega ali slovenskega izvora zoper pravila pravopisa teh jezikov.

Zakon o imenih dopušta v čl. 27 tudi, da se rodbinska imena tujeja porekla pišejo po pravilih fonetične kakor n. pr. mesto »Pfeifer«: »Fajfar« itd.

Da bi imeli prizadeti priliko na kakor močnejše enostavni način spravi pisavo rodbinskih imen v sklad s predpisi zakona o imenih, je zakonodajalec v čl. 41 dopustil za prehodno dobo 2 let, da se popravki

imen izvrše že z odobritvijo občupravnih oblastev prve stopnje (sreskih načelnikov, starešin sreskih izpostav, mestnih načelnikov), med tem ko praviloma odpušče izpremembe imena le ban.

Prizadeti se s tem opozarjajo, da rešujejo prošnje za popravke rodbinskih imen prvostopne upravne oblasti v lastnem delokrogu le še do vstetega 26. t. m. ter je v njih lastnem interesu, da se tozadevne vloge še pravočasno vložijo.

Prošnje morajo vložiti rodbinski očetje za sebe, ženo in mladoletne otroke, če ni očeta, pripada ta pravica materi, oziroma varuhu, polnoletni otroci pa morajo z prositi samostojno za popravke rodbinskega imena in sicer v vsakem slučaju pri pristojnem zgoraj omenjenem občupravnem oblastvu, v čigar področju se nahaja krstna knjiga, v kateri je prizadeta oseba vpisana.

Prošnje se morajo kolkovati s 5 Din ter jim je priložiti 10 Din kolek za rešitev, rojstne liste vseh članov rodbine oziroma dotične prizadete osebe ter domovna prošila iz novejšega časa.

Končno se pristavlja, da se morejeto zgoraj navedeni popravki zahtevati tudi še po 26. februarju 1931 in sicer z istakimi vlogami, kakor zgoraj navedeno in isto tako nptom občupravnih oblasti prve stopnje, ki jih imajo predložiti v rešitev banski upravi.

Pokolji v Bolgariji

Sofija, 10. februarja.

Strahote medsebojnega pokolja med makedonstvušćimi ni ne konca ne kraja. Sofijske ulice so ob belem dnevu rdeče od krvi. Včeraj je padel »protegorist«, danes pa »mihajlovist«. Brez konca in kraja. Ni hče ne slutiti nič zlega, pa se oglašajo na ulici strel, deset, dvajset in še več in zgrudi se človek v svoji krvi, mrtev. Morili pa niti ne beže ne več, temveč se dajo mirno vjeti in odvzeti v urad varnostne oblasti, kjer ravno tako mirno in ravnodušno povedo svoja imena in izpovedo, da so izvršili nalog, ki so ga prejeli od VMRO. ...

Jordan Gjurkov je bil rodom iz Štipa in bil v oktobru mesecu dovršil 40. leto. Osnovno šolo in nižjo gimnazijo je dokončal v Štipu, učiteljše pa v Skoplju leta 1910. Eno leto je bil potem učitelj v Skoplju. V balkanski vojni je bil prostovoljec v makedonsko-odrinskem polku, po vojni pa je vstopil v bolgarsko vojno šolo, iz katere je ob izbruhu svetovne vojne izšel kot podporočnik. Dosegel je čin kapetana in je bil kot tak za časa viade Stamboljskega upokojen. Odsel je na Dunaj, kjer je študiral sociologijo in je bil obenem predstavnik VMRO. Na Dunaju je s Todorovom sodeloval pri manifest makedonstvušćih v zvezi s komunisti. General Protegorov se je uprl tej zvezi in sedel je umor Todorova, dočim je Gjurkov že prej preklical svoj podpis na manifestu. Ko je Ivan Mihajlov masčeval umor Todorova z umorom Protegorova, je Gjurkov odločno prestopil na stran Mihajlova in je tudi vodil vpade makedonstvušćih na jugoslovnsko ozemlje. Na kongresu makedonstvušćih leta 1927. je bil izvoljen za namestnika Mihajlova in je bil kot tak potrjen tudi na poznejših kongresih. Bil je torej za Mihajlovom najodličnejši član VMRO.

Gjurkov je bil zato gotovo med mihajlovisti v največji nevarnosti, da postane žrtev protegorovca; morda ravno zaradi tega si je baš on najbolj prizadeval, da bi se dosegla sprava med obema strujama makedonstvušćih. Da bi pokazal svojo vero v spravo, je hodil po sofijskih ulicah brez osebne straže in tudi ni nosil s seboj orožja. Tako je šel včeraj dopoldne iz svojega stanovanja in se s tramvajem odpeljal v ulico Hrista Boteva, kjer stanujejo njegovi starši. Ko je izstopil iz tramvajja, je v nekem kiosku še kupil časopise nato pa je začelo pokati. Dva neznanca sta streljala nani. Gjurkov je začel bežati in se je zatekel v prodajalnico zadruge »Izток«. Toda napadalca sta mu sledila in streljala nani, dokler ni obeležal mrtve. Morila sta izstrelila nani okoli trideset strelcov.

Morila Trajko Miladinov Petrov in Ilja Stojanov Kostrovski sta se vdala brez odpora orožnikom, ki so po izvršenem umoru prihiteli na lice mesta in sta pri zaslišanju izpovedala, da sta dobila nalog za umor Gjurkova pred par dnevi od kurirja tiste VMRO, ki jo edino priznavata. Kurir fima je prinesel tudi štiri revolverje. Pismeni nalog sta takoj raztrgala, kurirja pa poznata samo po imenu »Maksim«.

Vse mesto se nahaja pod silno močnim vtisom tega novega umora in se z resničnim strahom povprašujejo, kako bo končala ta medsebojna morila. Saj ni mogoče misliti, da bi mirovali »mihajlovisti« sedaj, ko jim je padel prvi za glavnim voditeljem. Vse je prepričano, da se bo Ivan Mihajlov grozno maščeval.

Glasilo ministrskega predsednika Ljapčeva, »Demokratski Zgovor«, poroča o dogodku čisto kratko, brez vsake pripombe. Pravi samo: »V poslednje vreme, Gjurkov bi glaven polnočnik na VMRO (Iv. Mihajlov) v Blgarija«. Zelo ostro obsoja ta zločin »Sila«, ki pravi med drugim, da protegorovci sami ogorčeno obsojajo ta zločin in izjavljajo, da morila nikakor ne pripada njihovim organizacijam, ki ni v nikakvi zvezi z njihovim zločinom. Zločin, da mora biti delo nasprotnikov makedonskega revolucionarnega pokreta. Enako ostro pišeta proti medsebojnemu pokolju tudi »Slovo« in socialistični »Narod«, dočim demokratsko »Zname« še prav posebej poudarja, da sta ta umor izvršila človeka, ki sta popolnoma tuja makedonskemu pokretu. Zemljedelsko »Pladme« zahteva za morila najstrožjo kazen, ki pa je prav gotovo ne bo, kakor je še ni bilo za noben zločin VMRO.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Velike sokolske smuške tekme v Kranju

V nedeljo dopoldne se bodo vršile na ozemlju občin Strazišče in Kranj smuške tekme gorenske sokolske župe. Tekme bodo po številu tekmovalcev brez dvoma ena največjih zimsko-sportnih prireditvev v naših krajih. Člani bodo tekmovali v društvenih patrolah na 12 km, članice ter ženski in moški naraščajniki pa v teku na 4 km. Že dosedaj je javljenih 25 članskih patrol ter izredno veliko število članic in naraščajnikov. Borba bo zelo napeta in zanimiva, ker so skoro vsi tekmovalci približno enako izvežbani in trenirani. Zlasti mladina se vneto in vztrajno pripravlja na ta plemeniti bratski boj in posveča vse svoje proste ure vežbanju in lepe in zdravem smuškem sportu.

Tehnične priprave za tekme vohi župni smuški odesk, ki ima svoj sedež na Jesenicah. Izdal je že več okrožnic z navodili za tekmovalce, društva, kakor tudi za posamezne tekmovalce in tekmovalke. Odesk svetuje vsem tekmovalcem, da prispejo v Strazišče v nedeljo s prvimi jutranjimi vlaki. Ob 9. dopoldne bo start za vse oddelke. Da bo čimprej izvršen zdravniški pregled, ki je predpisan za vse tekmovalce brez izjeme, svetuje odesk udeležencem, naj se dajo že na predvečer tekem pregledati doma po svojih društvenih zdravnikih. Njihova potrdila naj prinesejo seboj. Tekmovalci, ki se ne bodo mogli dati pregledati poprej, bodo pregledani po zdravniških tih pred startom. Pokroviteljstvo nad sokolskimi tekmi je prevzel prvi podstarešina SKJ br. Engelbert Gangl. Tekem se bodo udeležili predstavniki državnih in avtonomnih oblasti, vojske, zimsko-sportnega saveza, sednih sokolskih žup in občin od blizu in daleč.

Zmagovalna patrola dobi kot prehodno darilo krasen kip amužarja, prvi trije posamezniki vseh kategorij pa lepe diplome. Popoldne ob 15. bodo na sokolski smuški skakalnici tudi tekme v skokih. Tudi zmagovalec v skokih dobi kot nagrado kip smučarja. Zvečer ob 17. bo v sokolskem domu v Strazišču službena razglasitev tekmovalnih rezultatov, združena s prijateljskim sestankom vsem udeležencem te lepe sokolske sportne prireditve.

Povratek ekscara Ferdinanda v Bolgarijo

Budimpešta, 12. februarja. Š. »8-Orai« Ujszag« javlja iz Sofije, da se namerava bivši bolgarski car Ferdinand povrniti na Bolgarsko šele po rojstvu bolgarskega prestolonaslednika. Kakor znano, je Ferdinand Koburski hotel že za časa svoje 70-letnice priti zopet v Sofijo, pa so mu to odvetovali njegovi prijatelji. V kratkem bosta posetila Ferdinanda v inozemstvu kneginja Evdoksija in knez Ciril.

Nov potres v Novi Zelandiji

Wellington 12. februarja. g. V mestih Hastingsu in Napieru, ki sta pri zadnjem potresu zelo trpeli, so danes občutili nove močne potresne sunke. Prebivalstva, ki je ostalo na potresnem ozemlju, se je polastila velika panika in so mnogi pobegnili v notranjost dežele. Mnogo poslopji, ki so bila pri zadnjem potresu hudo poškodovana, se je popolnoma zrušilo. Ni še znano, ali je kaj smrtnih žrtev.

Zdravstveno stanje legacijskega svetnika Zajčka-Horskega

Dunaj, 12. februarja. Zdravstveno stanje ranjenega češkoslovaškega legacijskega svetnika Zajčka-Horskega se znatno boljša. Pri rentgenografiji njegove glave je bilo ugotovljeno, da je projektil prodrl skozi levo oko ter obitljal v grlo. Ako ne bodo nastopile komplikacije po operaciji, bo mogel poškodovanec že v treh do štirih tednih v sanatorij. Legacijski svetnik Zajček, ki je ves pri zavesti, je bil danes tudi zaslišan ter je sprejemal razne obiske.

Trgovinska pogajanja med ČSR in Avstrijo

Praga, 12. februarja. Prihodnji ponedeljek se prične na Dunaju trgovinska pogajanja med češkoslovaško in Avstrijo. Češkoslovaški delegaciji bo načeloval dunajski poslanik dr. Vavrecka, ki se mudi sedaj v Pragi, ki se pa jutri vrne zopet na Dunaj.

Soproga kralja Karola težko obolela

Bukarešta, 12. februarja. Ločena soproga kralja Karola princesa Jelena je težko obolela na influenco. Davi je imela 39 stopinj mrzlice.

Naše ženske organizacije za učiteljice

V imenu Jugoslovanskega ženskega saveza (v katerem so članjena naslednja društva iz dravske banovine: Društvo magistralnih uradnic v Ljubljani, Društvo slovenskih učiteljic, Kolo jugoslovnskih sester v Celju, Kolo jugoslovnskih sester v Ljubljani, Konzorcij »Ženskega sveta«, Klub Primork, Mariborsko žensko društvo, Slovenska krščanska ženska zveza, Splošno žensko društvo, Telesno kulturno društvo »Atena« in Ženski Pokret) so se zglasile podpredsednica ga. Franja Tavčar, tajnica ga. Cirila Stebič, Pleško in predsednica Društva slovenskih učiteljic ga. Angela Vode pri g. banu dr. Marušiču in mu izročile naslednjo izjavo:

Jugoslovnski ženski savez ugotavlja, da so bile po očitkih in obtožbah, ki so jih izrekli nekateri gg. banski svetniki na prvem zasedanju banskega sveta o učiteljstvu, prizadete predvsem učiteljice. Izjave gg. banskih svetnikov so izzvale ne samo med učiteljicami, nego med vsem slovenskim ženskim neprijeten utis. Obdolžili so po krivici stan, ki to najmanj zasluži.

V Jugoslovnskem ženskem savezu velenjena društva konstatirajo, da so našla vedno največjo oporo v svojih članicah »učiteljicah, ki pri vseh družinskih aktivnih sodelujejo. Opozorjamo samo na »Kolo jugoslovnskih sester«. »Kolo« ima po deželi nad 30 podružnic, ki najbolj uspešno delujejo v kulturnem, socijalnem in nacionalnem pravcu ravno v onih krajih, kjer se udeležujejo kot glavne delavke učiteljice. Res je, da širša javnost tega tihega dela ne zaznaja, ker se vsi često v skromni obliki in ker reprezentančne funkcije nosijo navadno druge žene, ki so v družabnem življenju na vidnejšem mestu in zato žanjejo tudi večje priznanje.

Kdor pozna naše razmere po deželi, va, da so učiteljice vedno delale in delajo v okoliščinah, ki so zelo težke: često nimajo niti najelementarnejših pogojev za obstoj (stanovanje, hrana itd.), poleg tega jih skušajo pogosto lokalni faktorji, ki se razlikujejo po svojem mišljenju, vpreči za svoja sebične svrhe, a ne za splošno dobro. Če so hotele delati stvarno in nepristransko, so jih ubili duševno, še več, celo gola eksistenca je bila čestokrat ogrožena. Očitki gg. banskih svetnikov so bili samo jasen odmev prošle dobe, ko so razni strankarji smatrali učiteljice za svoje hlapce in priganjale, a prepričane smo, da bi trditve gg. banskih svetnikov ne moge obstati pred objektivno kritiko.

Dejstvo, da je nameščenih več učiteljic kot učiteljev, šoli nikakor ni v kvar, saj je predvsem vzgoja tisto polje udejstvovanja žene, kjer je ona najprimernejša delavka. Kjer pravilno cenijo važnost ženskega dela, dajejo celo prednost ženi. Ona ni samo na mestu, kjer se mora vestno vršiti stanovska dolžnost, temveč dela tudi preko tega — dostikrat brezplačno — v gospodinskih šolah in tečajih, sploh povsod, kjer gre za izobrazbo žen. Ljudstvo cenit to do in ga upošteva ter z veseljem in zadovoljstvom gleda na učiteljico, ki dela v njegovi sredi, povsod, kjer ni vpliva neodgovornih faktorjev.

Poleg tega so izrekli gg. banski svetniki očitke proti omeženim učiteljicam. Ti očitki bodo takoj brez pomena, ako se bo pri nameščanju postopalo samo po zakonu in se oziiralo predvsem na kvalifikacijo in službena leta, torej na ono, kar je bistveno. Najiskrenjeja želja vsega vestnega učiteljstva in tudi slovenskega žnstva je, da se odklanja vsaka protekcija.

Jugoslovnski ženski savez zavrta povzno obtožbo in očitke gg. banskih svetnikov o učiteljicah ter prosti merodajne faktorje, naj to važno delo, ki ga one vrše med narodom, uvažujejo, kakor zasluži, ter posredujejo, da se imenuje meč člane banskega sveta tudi zastopnica slovenskih učiteljic.

Krva drama v Zagrebu

Zagreb, 12. febr. n. Danes ob 1. popoldne se je odigrala v Markičevi ulici nasproti Zagrebaškega Zbora krva drama. Slikarski pomočnik Slavko Vrkljan je napadel 17-letno študentko Ivko Vrkljan, hčerko gostilničarja Antona Vrkliana iz Vlaške ulice 76. Zimbek je prišel z nožem zabadati deklico ter ji je prizadel 10 strasnih ran. Dekle se je zgrudilo ter se onesvestilo, Zimbek pa je pobegnil, pustivši nož zaboden v hrbtno Vrklianova. Ko je privozil mimo neki avtobus, so potniki opazili ležečo deklico in jo naložili. Šele čez nekaj časa so opazili na avtobusu, da ima napadenka nož še vedno zaboden v hrbtno ter so ji ga izdrli. Poškodbe Vrklianova so zelo hude. Do večera se poškodovanka še vedno ni zavedla. Ljudstvo, ki je bilo v bližini grada napada, se spodbetalo in zavedlo položaja in je napadalec utekel. Šele čez nekaj časa so pričeli kričati »držite ubijalca«. Ne daleč borce je službojuči stražnik res aretirat Zimbeka. Razlog za ta zverinski napad je prav neobčičen. Zimbek je namreč slikal gostilniške prostore Ivkinega očeta Vrkliana ter se je z njim o priliki plačila sporekel, ker mu Vrkljan ni hotel plačati toliko, kolikor je slikar zahteval. Pri tem prepri je Zimbek zagrozil Vrklianu, da se mu bo že ovesetil za to. Tako je bila iz gole maščevalnosti slikarja popolnoma po nedolžnem smrtno poškodovana mladenka, ki najbrže ne bo prestala poškodb.

Table tenis turnir v Budimpešti

Budimpešta, 12. februarja. Današnji rezultati tekmovalja za evropske prvenstvo v miznem tenisu so naslednji: Anglija : Indija 5:0, Madžarska : Nemčija 5:0, Nemčija : Indija 5:0, Rumunija : Litva 5:4, Letonska : Avstrija 5:2.

Vremenska napoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, zmerno topleje, morda tu in tam vetrovi, poslabšanja. — Situacija včerajšnjega dne: Velika barometrska depresija z Atlantika prekriva že dober del kontinenta in zapadne njegove obale. Barometriki maksimum, ki leži še vedno nad vzhodom in dobri delom južnega dela kontinenta, se umika, združuje se v notranjosti Balkana in obmejnih predelih. Srednjski minimum je slab. Priitisk je v splošnem padel za 2,5 do 6,5 največ v gorskih krajih.

Dunajska vremenska napoved za petek: Oblačno, padavine, južno vreme, kasneje bo temperatura mogoče zopet padla.

Naši kraji in ljudje

Inspekcija dela v Maribor!

Maribor, 12. februarja

Več kot znano je žalostno dejstvo, da se obmejni Maribor narodno - gospodarsko prav nič ne osvobaja, ampak nasprotno vedno bolj pada v popolno odvisnost in območje inozemskega nemškega kapitala. Industrija je jobsedno izključno nemška in inozemska. Posebno velja to za razne vrste tekstilnih tovarn. Ravnatelj, tekstilni mojstri in drugi višji uradniki, vse je inozemsko in nemško, večinoma pod firmo češkoslovaškega državljanstva.

Pod izgovorom pomanjkanja tuzemskih kvalifikirancev se od leta do leta dovoljuje uvoz novih inozemskih nemških kvalifikirancev. Redke izjeme, ki namestajo zavodne Čeha, so prav bele vrane.

V neki tovarni za svilene izdelke so dobesedno vsi tekstilni mojstri, ki jih je komaj 6, Nemci iz severne Češke. Naravno, da je potem v tej tovarni občevalni jezik z našimi ljudmi, z delavci, ki opravljajo le najnižje posle, samo nemški. Pa ne samo to. Celo izplačnice knjižice ima ta tovarna za delavce s samo nemškim tiskanim besedilom. Niti dvojezične tiskovine ne smatra ta tovarna za ustne v jugoslovenskem Mariboru. Jasnno, da se notranjost takšne tovarne prav nič ne loči od milijev v kaki pruski tovarni. Posledice za naše delavstvo, za njegov kulturni in socialni položaj so na dlani.

Jasnno, da ob takšnem stanju tudi socialno stanje našega delavstva v teh tovarnah ne more biti drugačno kakor ga lahko pričakujemo od inozemca, ki ima seveda glavno težnjo, čim prej izbiti iz našega narodnega premoženja čim večji dobiček. Zaradi tega se pri sodišču v Mariboru množijo tožbe delavstva za izplačilo nadur, ki jih tuji tovarnarji delavstvu ne izplačujejo v smislu zakona o zaščiti delavstva.

Delavstvo je ob tem stanju navezano na samega sebe. Iz strahu pred podjetniki pa se to delavstvo ne upa niti organizirati.

V večini tovarn delavstvo ni imelo niti svojih zaupnikov, tako da se v primeru sporov z delodajalcem niso imeli na nikogar obračati. Najnovejši razpis volitev delavskih zaupnikov, ki se ima te dni izvršiti v smislu zakona o zaščiti delavstva, je delavce močno razgibal. Ali niti to našim tujcem ni po volji. Delavstvo večje tekstilne tovarne je sklenilo na svojem sestanku, izvoliti inteligentnejšega tovariša kot obratnega zaupnika. Preden pa so se volitve izvršile, je dobil dotični delavec, še nekaj let v tej tovarni zaposlen, odpoved službe, česa, da je za delo nesposoben. Posledice: nihče si ne upa biti delavski zaupnik.

Mezde delavstva neprestano padajo. Kako pa je pri nas tekstilna industrija carsko zaščitena je vsakomur znano. Revija »Naša doba« je objavila tozadevno lansko leto temeljito in zanimivo, s številskimi podatki razpravo.

Kljub tem žalostnim razmeram tisočev našega delavstva pa je Maribor že čez leto dni brez Inspekcije dela, ki bi bila baš v Mariboru z ozirom na navedene okoliščine najbolj potrebna. Delavstvo nima v Mariboru druge hrbtenice kot ekspozituro Delavske zbornice, ki ga seveda nima v rokah tiste moči kakor Inspekcija dela. Če bi imeli na lico mesta energičnega inspektorja dela, bi lahko našo narodno gospodarstvo vse drugače izgledalo, pa tudi socialni položaj delavstva bi bil drugačen in po njem zopet stanje onih, katerim de-

lavec izroča ves svoj zaslužek, to je obrt in trgovina. Seveda bi moral imeti tak inspektor dela široko obzorje in pa veliko ljubezen do naših najbednejših, ki bodo lahko le takrat pozitiven faktor države, če bodo siti in pa zaščiteni pred tujim kapitalom.

Ljubljanska Inspekcija dela je mnogo predaleč od Maribora in tudi preobsežen je delokrog cele banovine za enega inspektorja.

Državni interes zahteva, da dobi Maribor čim prej nazaj svojo lastno Inspekcijo dela. Dr. A. R.

Okrog krize in brezposelnosti

Ljubljana, 12. februarja.

Kakor drugod po svetu pričena kriza, ki je zajela ves poslovni svet tudi pri nas. Naravno, da slede tem razmeram v našem trgovskem svetu, pri raznih podjetjih, kakor tudi v industriji in celo v obrti številne redukcije in se znajdejo posamezniki, ki pa seveda vendar storijo maso brez vsakega posla in brez dohodkov in so tako naenkrat navezani na podporo od strani javnosti. Pri nas v Sloveniji, kjer razmere v splošnem niso rožnate, pomeni to velikansko breme.

Eksaktno štetje brezposelnosti za enkrat je pri nas nemogoče, to že zato, ker je meja med produktivno sposobnostjo in produktivno nesposobnostjo prebivalstva le poljubna. Več kakor polovica prebivalstva je stara menj kakor 20 in več kakor 40 let. Od ostale polovice je zopet polovica žensk, od katerih se bavi velik del samo z gospodinjstvom. V ostalem delu prebivalstva pa je velik rezervoar, iz katerega se številno brezposelnost veča ali manjša. Nadaljnji faktor, ki brezposelnost lahko veča ali manjša je delovni čas. Ako bi zmanjšali delovni čas, bi bilo lahko zaposlenih (kakor pravi poročilo Delavske zbornice) v Sloveniji 60 tisoč ljudi več, kakor jih je zaposlenih, sedaj. Tako nam kaže statistika, da je bilo zaposlenih na bivešnem Kranjskem v poljedelski stroki leta 1890 za 29.000 ljudi več kakor leta 1910. In vendar se je opravilo pri tem isto poljedelsko delo. Ako bi bila torej fluktuacija iz enega poklica v drugega neomejeno mogoča, ako bi se mogli urejati delovni čas kakor to zahteva gospodarska potreba bi se ne moglo nikjer govoriti o brezposelnosti, temveč samo o bolj in manj intenzivnem delu.

Najtežji so pojavi brezposelnosti, v izrazito industrijskih krajih. Tam imajo delavci svoje hišice in svoje rodbine. Tudi če bi šli iskati dela drugam bi zaslužili pri dnevi med 30 Din, komaj toliko, da bi mogli živeti sami, dočim bi ostajale rodbine preskrbljene. V takem položaju so naši rudarji. To vsled tega, ker je država »skrila« svoja naročila v naših rudnikih za celo števino in ostaja po naših normacijah nad 1200 delavcev odveč. Zaradi tega so delo v naših rudnikih skrajšali cele v zimskih mesecih, kar se doslej še ni pripetilo. Pri tem postaja položaj tak, da se lastništvo rudnikov v glavnem TPD trdi zaposlitve delavstva še naprej, a mora seveda vendarle priti do reakcije, ker se bo izkazalo, da b. nakopane premoške preveč, pri tem pa bo premalo povpraševanja po njem. Ker ne bo zadostnega konzuma je popolnoma naravno, da pride lahko nekoč do katastrofe in bodo ostali tisoči delavcev brez stalnega zaslužka. Če pa se izizove to, poljejo lahko take situacije do sedaj nepredvidenih posledic. Da se to prepreči je treba v prvi vrsti pomoči našemu rudarju od strani države in sicer na ta način, da izžava zopet povisja svojla naročila v naših rudnikih, čeprav je siljena na drugi strani k žrtvam. V rudnikih okrog TPD je namreč investiranega že toliko narodnega premoženja, da bi bilo z ozirom na današnji krizo in vse mogoča socialna vprašanja skoraj nemogoče rešiti krizo našega rudniškega delavstva na drug način.

Tudi iz krajev, kjer domuje kovinska industrija, to je iz Guštanj, Stor in Mute poročajo o odpušcanju delavcev in o potrebi redukcije delovnega časa. Iz poročila Borze dela v Ljubljani sledi, da imajo borze v Ljubljani, Mariboru, Celju, Murski Soboti in Kranju v zimskih mesecih v evidenci okrog 3000 brezposelnih. Pri tem pa se vračajo tudi sezonski delavci z Nemčije in Francije. Indeks sezonskih brezposelnosti, ki ga izdeluje OUZD kaže da je med zaposlitvijo v januarju in juliju razlika 9000. Porast in padanje števila članov našega socialnega zavarovanja nam

kaže zato s precejšnjo točnostjo porast in padanje naše zaposlitve. Število članstva Bratovskih skladnic je zadnja leta precej nespremenjeno. V obratih, ki spadajo pod Bratovske skladnice pa je kakor rečeno, delovni čas že skrajšan. Število članstva OUZD je od leta 1930 kot je razvidno iz letnih poročil močno naraslo. Od tedaj pa se je prirastek spremenil v padanje. V decembru leta 1930 izkazuje OUZD že nad 2000 manj članstva nego istega meseca leta 1929. V poročilih OUZD se smatra to dejstvo za sigurn dokaz, da se je pričela tudi pri nas težka gospodarska kriza, ki je zavzela predvsem lesno industrijo.

Zelo dragocen pripomoček za presojanje spremenjenega razmerja med zaposlitvenimi možnostmi in ponudbo dela bo vsakakor prineslo prihodnje ljudsko štetje z 31. marcem letos, ki bo omogočilo, da se bo obdelalo to, kar smo tukaj navedli, samo v splošnem pogledu, vse natančnejše in preglednejše.

Iz kraljestva Storžiča

Kranj, 12. februarja.

Visoko nad Babnim vrhom pod Storžičem kraljuje v svoji tih domaćini sam s svojo družinico naš dober znanec g. Peter Karničar. Pot do tja in na vrh Storžiča je prav dobro markirana že od savskega mosta v Kranju čez Kokrico Spodnje Belo. Zablje in Babni vrh in postavljene so tudi potrebe in orientacijske tablice. Škoda, da ni planinska podružnica v Trzinu zaznamovala te stare, lepe, najkrajše in splošno rabne poti v Knafečevci karti Karavank, kar naj se upošteva pri drugi izdaji.

Mimo Karničarjeve hiše se je povzpelo že marsikateri planinec v božansko kraljestvo Storžiča. Pri Karničarju se je pokrepel navadno z okusnim planinskim mlekom, ki mu ga je nudila njegova hčerka Micka ali Tinčka; zakaj pot od tu dalje na vrh Storžiča je sicer lepa, a silno strma in napor. Na inicijativno našega vrliga planinca Avrelja Rojca, ki ima svojo domeno v Storžiču, se je odločil odbor podružnice SPD v Kranju, da otvori v tem tistem kotičku svojo planinsko postojanko pod imenom Karničarjev dom pod Storžičem. Priprave so že v teku in g. Karničar je tudi že pristal na dane splošne pogoje: v kratkem se sklene z njim potrebna pogodba.

Karničarjev dom pod Storžičem bo oskrbovan vse leto kakor druge planinske postojanke. Na razpolago bodo tudi krasne planinske razglednice iz kraljestva Storžiča. Turisti se že lahko sedaj poslužijo spominske knjige in štampiljke z naslovom: Karničarjev dom pod Storžičem.

Uvod v spominsko knjigo se glasi: »Podružnica SPD v Kranju je nabavila to spominsko knjigo vsem planinskim tovarišem, ki obiskujejo Storžič in uživajo gostoljubje g. Petra Karničarja, da ji bo oveko večer v njej za poznejše čase spomin na prijetno doživljaje, ki se jih more doživeti v tem delu naše lepe Gorenjske.«

Planinci, požurite se do nove planinske postojanke, kjer vas bo pozdravljala gostoljubna domaćinja g. Karničarja! Smučarji, poskusite svoje spretnosti na Karničarjevem prostornem travniku takoj nad novo postojanko! Smuka je tam idealna!

Zivela naša nova planinska postojanka!

Delovanje Rdečega križa v Ljutomeru

Ljutomer, 12. februarja.

Krajni odbor Rdečega križa v Ljutomeru je zboroval dne 8. t. m. pod predsedstvom sreskega načelnika g. dr. Trstenjaka, ki je obirno poročal o delovanju odbora v preteklem poslovnem letu. Uvodoma se je spomnil 55-letnice našega društva Rdečega križa. Krajni odbor je priredil Francoski dan v prid poplavljenecem v Franciji in dan Rdečega križa, ki sta oba ob delovanju podmladka z meščanske in deželske osnovne šole uspešno zadovoljivo. Dalje je član odbora g. dr. Haring predaval gasilcem o prvi pomoči pri nevarnostih. Najbolje je uspel poletni koncert v Slatini Radenci, ki ga je zdravilišče priredilo v korist krasneje odbora. Tako je bilo mogoče, da je odbor prispeval za božično revnino učencem, ki jo je organiziralo tukajšnje Kolo jugoslovenskih sester, 1500 Din in da je nekoga invalida odpravil v zavetišče. Knjižnica šteje v celoti 18 knjig strokovne vsebine. Predsednik je končal z zahvalo vsem odbornikom in sodelovalcem sploh. Tajnik rav. Bauhart je poročal, da je krajni odbor štel 48 članov, v tekočem letu jih je

narod v tem oziru precej liberalni in manj občutljivi, so taki prizori, kot je bil oni z nočno posodo v »Zakonski« stavki, prozorno preračunani. Na ta način se ljudsko gledališče izpreminja v kabaret. Najboljše kreacije so ustvarili O. Lindner, J. Höser, H. Dengel, F. Kern in L. Ertl. — Odmore je izbral Tegernseerski tercet, ki je žel za plesne in glasbene točke živahen aplavz. Drugo premišljevanje velja našemu občinstvu. Prvi večer je bilo gledališče razprodano, drugi dan razmeroma zelo dobro obiskano. Prišlo je elitno občinstvo, ki ga le redko opazim pri slovenskih predstavah. Zdi se, da je temu občinstvu gostovanje kake nemške, nikakor ne umetniške družbe, še vedno naroden praznik kakor, da so to dnevi »boljše in višje kulture«. Dolina šentflorjanske se pa zaveda, da je domača kultura le parada!

Se posebej pa bo treba premisliti, da smo mogoče preširokogrudno odpirali vrata našim sosedom iz Avstrije in Kelcha, ki še vedno domnevajo, da smo misijonski zamorci. V zadnjih časih se ponavljajo očividni znaki, da zopet smoteno pozkušajo prenikniti v naš organizem.

J. K.

»Spomen knjiga Jugoslovanske Matice u Splitu.« Za desetletje »Jugoslav. Matice« je izšla v Splitu obsežna spominska knjiga s prispevki raznih uglednih avtorjev. Med njimi so članki trajne vrednosti. Posebej omenjamo članek »Kulturna zmaga Julijске Krajine« iz peresa Iva Mihovilića. Obsežen almanah je ilustriran in izdan v okusni obliki.

Irene Eisinger

znana iz filma »Dvoje arc v ¼ taktu«
v sladki opereti

LOGARJEVA
KRISTA

Jutri premiera!

Elitni kino Matica

57. Odbor je imel 8 odborovih sej ter prejel 12, odposlal pa 50 dopisov. Blagajnik dr. Mlinar je našel dohodke, ki so znašali Din 5979,67, ter obrazložil izdatke v višini 4828,20 Din. Prebitka je 1151,37 Din. Krajni odbor ima 7924,69 Din in se je od lani povečalo za 1151,37 Din. Po poročilu nadzorstva je občni zbor izvolil v celoti stari odbor: predsednik dr. Trstenjak, nam. Zemljič Fric in Rajh Jakob, tajnik Bauhart, blagajnik dr. Mlinar, odborniki: dr. Stojan, dr. Haring, Zemljičeva, Stojanova in Pro-

topopova. Nadzorstvo: Kuharič in Poljanec. Delegat za oblastno skupščino dr. Stojan. Krajni odbor je sklenil, prirediti družabni večer s primernim programom in predavanjem, ter stopiti v stik z organizacijami, ki skrbijo za slabotno dečo s tem, da jih pošiljajo na morje. Tudi v našem kraju je precej takih otrok, katerim bi partedsko bivanje ob morju okrepilo zdravje. — Delovanje kraj. odbora humanitarnega društva bi zaslužilo več pažnje naše javnosti, nego je pokazal njegov občni zbor.

Znižanje cen mesu v Ljubljani ni možno

Anketa mesarjev na tržnem nadzorstvu -- Zanimivo obvestilo tržnega nadzorstva o prodaji mesa

Ljubljana, 12. februarja.

Včeraj se je vršila na tržnem nadzorstvu dve uri trajajoča anketa mesarjev, ki se je je udeležilo 24 mesarjev z načelnikom mesarske zadruge g. Tonijem na čelu. Na dnevnem redu ankete je bilo vprašanje nadaljnje znižanja cen mesa, tako govejmu, kakor tudi svinjini. Debatna je bila pravižahna in so mesarji predložili tržnemu nadzorstvu podrobno kalkulacijo. Mesarji so izjavili, da ne morejo pod nobenim pogojem znižati cen mesa pod sedanjo tržno ceno. Na trg dovajajo meso najboljše kvalitete in če bodo primorani cen znižati, je pač nevarnost, da bo Ljubljana dobivala na trg slabše meso.

Nadalje so mesarji na anketi opozarjali, da se cene živini dvigajo. Močno so poskočile cene prašičev in je te dni že neki ljubljanski izdelovalec mesnih izdelkov plačal lepe prašiče po 11 Din kg. Znano je namreč, da so bili januarja na deželi pitani prašiči zelo poceni. Kupci so zanje ponujali 6 do 9 Din kg, a kmetje so jih raje klali doma in nato samo v lastni režiji prodajali svinjsko meso po 15 do 18 Din kg. Mesarji so nadalje opozarjali, da tudi cen govejmu mesu ni mogoče znižati, ker so prav tako poskočile cene goveji živini. Cena za prvostopenjske vole je sedaj od 8,50 do 9 Din kg žive teže, dočim je bila prej za 1 Din nižja.

Tržno nadzorstvo je danes izdalo uradno obvestilo o načinu prodaje raznih delov mesa in poviška cen v Ljubljani. Občinstvo se mnogokrat pritožuje, da mesarji za razne dele mesa preveč zaračunavajo. Ker je kalkulacija za ceno mesa zgrajena na dobitku mesa s kostmi vred po zakonu, je smatrati dnevno ceno mesa vedno s kostmi vred. Kost določajo mesu kot priklado. Če zahteva stranka meso brez kosti, mora mesar izločiti iz mesa vse kosti, izrezati kite in žile in je upravičen v tem primeru zahtevati za meso višjo ceno. Za tako meso je povišek cen normiran.

Primorske novice

V vodstvu fašija v Stanjelu na Krasu sta domačina E. Fabiani in I. Svagelj, v Volčji dragi so sami italijanski priseljenci, enako v Kobaridu in Tolminu, v Rihembergu so domačini Stanko Kodrič (Codri), Josip Kerševan (Chersovani) in Fran Jazbec, v Šmartnu v Brdih so domačini Viktor Zgonik, učitelj (Sgonici), Fran Lenardič (Lenardi), Avgust Brezavšek in Alfonz Koršič, v Komnu je domačin g. Sapla.

Vratar na sodišču v Gorici odgovarja strankam na italijanska vprašanja v italijanskem, na slovenska pa v slovenskem jeziku. »Popolo di Trieste« pravi, da se morajo sodni namestenci v vseh primerih posluževati, edino le italijanskim in zahteva, da se »slovens« ega tujska nemudoma odpusti iz državne službe.

V Postojni hočejo zgraditi velik fašistični dom. Fašij se obrača za pomoč do denarnih zavodov, industrijalcev, trgovcev in posestnikov, da bi se moglo z gradbo pričeti že letos »Banca d'Italia« je darovala za dom 5000 lir.

Iz reške pokrajine, ki šteje okoli 55.000 prebivalcev, se je izselilo od 1925 do letos nad 1500 ljudi. Skoro vsi so odšli v Argentino. Znižanje števila prebivalstva je občutno zlasti v občinah Jablanica, Mošenice in Materija. Napravljen je načrt za bonifikacijo zemljišč na površini 300 ha, v glavnem pri Jablanici, Sp. Zemonu, Kosezah in Bistrici. Bonifikacije so namenjene naseljevanju italijanskih kmetovalcev ob meji. V reškem pristanišču je bilo lani skupnega prometa 778.763 ton napram 899.929 tonam v letu 1929.

Reški prefekturni uradnik dr. O. Benussi je zopet imenovan za izrednega komisarja zdraviliške uprave v Opatiji. V svojih izjavah poudarja nujno potrebo, da se rešijo razni važni lokalni problemi in se uredijo gospodarske razmere liburnijske rivijere. Ko je prevzel dr. Benussi pred tremi leti optatsko zdraviliško upravo, je s strahom premočeval deficit 317.350 lir, ki mu ga je pustila prejšnja uprava, in stare dolgeve »kur-komisijske« v znesku 3.364.669 lir. Ker se je turistični promet boljše, je sledila komisarijatu kmalu redna uprava, ki pa ni bila dostarla prevzetim obveznostim. Od novega leta dalje so imeli optatski interesentje številne dalje, v katerih so se hrupno upirali ogromnim davčinam, ki dušijo obrate, in znižanim cenam v sezoni. Zavladalo je razburjenje. Dr. Benussi je pozvan, da pomiri duhove, uredi nujne potrebe in pripravi razmere za povoljni nadaljnji razvoj tujškega prometa, po katerem bi mogla slediti sanacija zdraviliškoupravnih financ.

V reškem deželnem gospodarskem svetu so razpravljali o lesnem izvozu iz Jugosla-

Prodajati se sme meso s priklado z odstotkom kosti, ki pripada na 1 kg mesa, ali pa brez priklade s poviškom k dnevni cen! 1 kg mesa.

V svrhu točnejše informacije objavila tržno nadzorstvo:

I. Goveje meso. Vrat sekan s kostmi (ni kakega poviška), prsa brez priklade ali s priklado do 10 odst. poviška, trebušna brez priklade, pleče z 20 do 30 odst. kosti za juho, stegno z 20 do 25 odst. kosti za juho, rebra s 5 do 10 odst. priklade, pljučna pečenka, očiščena in obrezana, je cena: dnevna cena plus 60 odst. pribička.

II. teleče meso. Vrat, prsa s priklado 20 odstotkov, stegno z vsebujočimi kostmi in priklado 25 odstotkov glav, stegno brez kosti, očiščeno: dnevna cena plus 75 odst., pljučna pečenka (lumbca) s priklado 20 odstotkov nožnih kosti, pljučna pečenka brez priklade: dnevna cena plus 4 Din, pleče z vsebujočimi kostmi in 20 odst. različnih kosti, pleče brez kosti: dnevna cena plus 10 dinarjev.

Prašičje meso. Domači prašiči: hrbet brez priklade, vrat brez priklade, rebra brez priklade. Hrvaški prašiči prav tako.

Dnevna cena mesa je pri govedini in telatini zopet različna in sicer ima zadnji del višjo ceno, kakor prednji, pri prašičju pa je hrbtische dražje od drugega mesa. Cene mora imeti vsak mesar vidno izobešene, meso razdeljeno po kvaliteti in označeno posebej s cenami.

Občinstvo naj pazi pri nakupu na dnevne cene mesa, njega porazdelitev po kakvoosti in označbo s ceno in na dodatek priklade.

K uradnemu obvestilu tržnega nadzorstva pripominjamo, da so sedaj v splošnem določene naslednje cene: goveje meso I. vrste 16—20, II. vrste 14—18, III. vrste 10 do 12 Din kg; teletina: 18 do 23, prašičevo meso: I. vrste 20 do 23, II. 16 do 18 Din.

Pri lenivosti črevesja, bolezni jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravno »Franz Josefov« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišničnih ude, da uravna »Franz Josefov« voda izborna delovanje črevesa. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

vije. Ugotovili so, da je uvoz inozemskega lesa v Italijo omogočen zlasti po okolišnosti, da ni nobene obrambe in nobene protekcije za domači les. Komunikacijsko mnimstvo je znižalo železniške tarife za mnoge predmete nacionalne produkcije, ni se pa nič oziralo na les, za kateri je tudi potrebna taka odredba. Reški deželni gospodarski svet je poslal po tej seji na vlado konkretne predloge v korist domači lesni trgovini z opozorilom na gozdno bogastvo reške pokrajine.

G. Roletto, profesor na trgovski univerzi v Trstu, piše in predava o gospodarski zgodovini Trsta, izjavljajoč, da je bil njegov razvoj pod Avstrijo umeten in da je stopil Trst v svoje naravne razmere šele pod Italijo. Kraški hribi in Vzhodne Alpe niso njegovo pravo zaledje, marveč tvorijo to Istra in Furlanija tja do Tilmonta. V gospodarskem razvoju tega teritorija je bodočnost trške trgovine. Trst bi se moral uveljaviti tudi kot razširjevalec italijanske kulture med narode onstran meje.

Baliska organizacija v Julijski Krajini je najmočnejša na Goriškem, kjer šteje letos 9000 izkaznic, na Tržaškem jih je 8800.

Pri Sv. Ani v Trstu zgradijo novo šolsko poslopje, za katero je v letošnjem mestnem proračunu določena vsota dveh milijonov lir.

Deželna komisija za bonifikacijo kraškega terena je predložila pulskemu prefektu svoje poročilo, iz katerega je razvidno, da je to zemljišče skoro docela last občin. Mnogo je neobdelanega. Zato hoče oblast aplicirati zakonske bonifikacijske določbe in primerno razdeliti to zemljišče. Poročilo izjava, da je ta zemljiška posest občin prav za prav »terra nullius« po staromnemskem pravem naziranju. Tako pride pod bonifikacijo nad 50.000 ha občinskega zemljišča za katerega prevzem izda vlada posebne ukrepe. Načrt je spojen z mnogimi stroški. Komisija nima nade na skorajšnji prihodek bonifikacije, marveč pričakuje v svojem zaključku, da bodo mogli drugi nekega bodočega dne doseči popolno gospodarsko vstajenje Istre.

KULTURNI PREGLED

Gostovanje družbe

»Die Tegernseer«

V ponedeljek in torek so gostovali v opernem gledališču »Die Tegernseer«, bavarska gledališka družba, znani od lani. Dva večera zelo mešanih občutkov in opazovanj, ob katerih bo treba marsikaj premisliti.

Kmetiška burka »Sedmi fantiček« je vsebinsko uboga miš, s katero bi družba pač ne smela pri nas gostovati. Nepomembno delo je režiser opremil z grobimi, vsakemu estetičnemu čutu neprimernimi domisleki. Marsikatero domače delo, ki ga je tako kritika kakor občinstvo ostro obsodilo, je pravcati stebel ob tej spodbili. Družba se pač ne zaveda, da je naše narodno gledališče kulturna institucija v narodu, ki ima kulturno tradicijo ter je ustvarilo sebi kakor človeštvu umetniško pomembna dela. Ni treba biti baš puritanec, toda te neokusne šale, burke in spolzka namigavanja bi lahko animirala občinstvo v kakem dumaj, akem ali berlinskem kabaretu, dočim tudi predpust ni nikako opravičilo za tovrstne uprizoritve v narodnem gledališču.

Vesela vaska zgodba »Zakonska stavka« je spodobnejše delo. Močno se mi pa zdi, da je ideja izposojena od Lizistrate Stavka zakonskih žena, ki bi rade svoje moške nekeje v gorski vasi odvadile posejdanje v vaski krčmi, kjer prepeva in gostoli brhka

Mani, je namreč zelo sorodna stavki žena v Lizistrate. Idejna vsebina šale je precej plitva in bi se lahko glasila »pometaj pred svojim pragom«. Razodene se namreč, da je županja, ki je v moralni ogorčenosti organizirala ostale žene, ponosni odprla okno oženjencu, kateremu je lastna žena v skupnem boju za zmago čednosti zaprla vrata v spalnico. Ko spoznajo možje in žene jedro moralne vne, ki jo je ožnanja la županja, se vrši sprava. Zakonske vezi so postale močnejše kot prej, kajti ljubosumnost je tisti žlahtni lek, da ne postane zakon dolgočasen in pust. Simpatičen lik je stari Bartl, ki je v teh bojnih dneh skupaj z mladino popival, veseljačil ter doživel v petdesetih letih svojega zakona prvo veselo noč in tudi prvo ljubosumnost stare zakonske družice.

Igra Tegernseercv je vseskozi realistična, ubrana v harmonično podajanje resničnosti. Ostro zahtirani, individualizirani tipi so režisersko predelani, situacije polne in barvite. Režija je dosegla verno prikazovanje življenja, ki je bilo dovršeno prikazano v intimnih scenah »Zakonske stavke«. Družba je kot enotna skupina idealno rešila vprašanje dialektika v ljudski igri. Toda celo v lepi Dengelovi režiji se opaža, kako čvrti ekstemperira v kabaretnem smislu in podčrtava z naslado spolzke, dvoumne šale ter pozkušajo razgibati občinstvo z neokusnimi prizori. Čeprav so baš alpski

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Reklamacije vabil in rezerviranje balkonskih sedelov do 14. t. m. ob 17. do 19. ure v damski sobi »Emonec«. 14. sobota pa ves dan od 8. ure do večera v dvorani hotela »Union«.

Vhod in blagajna za maske naravnost skoki uvoz. Zbirališče, garderoba za maske v desni stranski dvorani. Povorka mask ob 21.15. uri. Med povorko bodo člani razsodišča delili maskam listke za ožjo konkurenco. Vse maske in skupine, ki prejmejo listke, se morajo ob 23. uri zbrati v zgornji levi dvorani (baru), kjer bo razsodišče izbralo I. in II. najboljšo masko in skupino.

Maske, ki ne bodo navzoče do povorki ali ki se ne odzovejo vabilu za konkurenco in take, ki se demaskirajo pred določenim časom, ne bodo v konkurenci upoštevane.

Demaskacija se izvrši po razglasenem rezultatu razsodišča. Vljudo se naprošajo vsi cenjeni posetniki, da upoštevajo navodila funkcionarjev in rediteljev.

3198

AVTOPROMET. Zaradi prevoza skupin daje informacije g. Čarman, Selenburgova 6

Domače vesti

* **Notarska vest.** Notar v Kamniku dr. Franc Horvat je 21. januarja letos umrl. Za vršilca dolžnosti izpraznjenega notarskega mesta je imenovan dr. Beno Pehani, notarski kandidat v Kamniku.

* **Petinsedemdesetletnica nadškofa g. dr. Bauerja.** Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer je predčerašnjim skromno v najozjem krogu praznoval pet in sedemdesetletnico svojega rojstva. Rodil se je jubilar leta 1856. v Breznici pri Humu. Nadškof je ob priliki praznovanja prejel številne pismene in ustne čestitke.

* **Kongres izseljencev Jugoslavije.** V Združenih državah se je osnoval odbor, ki bo organiziral za letos veliko ekskurzijo naših tamkajšnjih rojakov v staro domovino, da se udeležijo projektiranega kongresa izseljencev Jugoslavije in pri tej priliki posetijo tudi svoje v stari domovini. Odhod udeležencev kongresa, ki se bo vršil v Zagrebu, bo ob koncu junija. V teku je akcija, da se kongresu udeležijo tudi rojaki iz drugih dežel. Odhod naših izseljencev iz Severne Amerike bo skupen.

* **Obvestila delodajalcev o ozdravljenju članov OUZO.** Prejeli smo: Na željo delodajalcev je Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani prostovoljno obveščal večje obrate (delodajalce), kdaj so ozdraveli njihovi posamezni nameščenci. Ker na urad sedaj ni več oproščen posilnine v lokalnem prometu v vseh krajih, kjer poslujejo njegove ekspozičure, mora prostovoljno prevzeta obveščanja opustiti, ker poštini izdatki za ta obvestila niso utemeljeni v zakonu o zavarovanju delavcev. Zato opozarja okrožni urad vse prizadete delodajalce, da si naj izvolijo sami na primeren način urediti svojo evidenco o bolovanju svojih uslužbencev in da morda z večjo disciplino pri svojih delavcih dosežejo, da bodo pravočasno zaznali za njihovo ozdravljenje.

* **Študentovska ekskurzija v Rumunijo.** Zveza jugoslovenskih akademikov »Pobratimstvo« priredi ob priliki II. kongresa študentov Male antante v Bukarešti veliko ekskurzijo po Rumuniji. Ekskurzija bo trajala štirinajst dni in sicer sedem dni v Bukarešti, v ostalih sedmih dneh pa bodo ekskurzisti posetili velike rumunske industrijske, trgovinske in kulturne centre: Sinajo, Braşov, Sibinji, Arad in Temesvár. Ekskurzisti se podajajo na potovanje 1. marca. Trešji ekskurzisti znajo za 14 dni z železniško vožnjo v 2. razredu, hrano in z udeležbo pri vseh prireditvah vred tisoč dinarjev za vsako osebo. Prijave sprejema podpredsednik Zveze v Zagrebu, Maruličev trg 9.

* **Železniški promet na liški progi** zopet upostavljen. Zagrebška direkcija državnih železnic je bila predčerašnjim popoldnem obveščena, da je ves del železniške proge med Malovanom in Zrmanjo čistšen od snega in zametov. Direkcija je nato izdala odredbo, da se železniški promet takoj zopet odpre. Iz Zagreba je krenil prvi brzovlak ob 9.15 uri zvečer proti Splitu.

* **Novi grobovi.** Včeraj jutraj je umrla v Mariboru ga. Lavra Novakova, rojena Mešovska, soproga mizarskega mojstra, stara 36 let. Pogreb bo v soboto ob 16. izprsti mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. — Na Spodnji Ložnici pri Zalcu je umrl včeraj 75 letni posestnik in mlinar g. Franc Jančič. Pogreb splošno znane ga in priljubljenega moža bo v soboto ob 10. na žalsko pokopališče. — V ljubljanski bolnici je preminila, kakor smo poročali, ga. Vera Bizjakova, uradnica. Pogreb bo danes v petek ob pol 16. iz mrtvašnice splošne bolnice k Sv. Križu. — Pri Sv. Petru pod Svetimi gorami je umrl sinček rodbini učitelja g. Mirka Koželja. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Umrlijost zaradi tuberkuloze v Splitu** zelo pada. Kakor poročajo iz Splita, se je tamkaj umrljivost zaradi tuberkuloze v zadnjih letih znatno znižala. Dočim je prej umrlo za tuberkulozo okroglo po 100 oseb na leto, jih je leta 1930. za to boleznijo umrlo samo 30. Znatno znižanje umrljivosti za tuberkulozo je pripisati zlasti zboljšanju

stanovanjskih razmer in bolji prehrani prebivalstva.

* **Olpeševanje mesta Dubrovnika.** Društvo za olpeševanje Dubrovnika »Dub« je sprožilo akcijo za olpešanje in pozgodovanje najlepših točk Dubrovnika in njegove okolice. Pri tej akciji bo sodelovala tudi šolska mladina na ta način, da bo vsak učenec na določen dan prejel mlado smrekico v svrhu, da jo vsadi in tudi neguje. Tako bo v lepo zamišljeni akciji sodelovalo nad 900 mladih ljudi.

* **Noben Jugosloven se ni ponesrečil v Novi Zelandiji.** Kakor znano, je v Novi Zelandiji zaposlenih tudi večje število jugoslovenskih izseljencev. Glede na to je angleško zunanje ministrstvo obvestilo naše poslanstvo v Londonu, da se ob priliki zadnjih močnih potresov na Novi Zelandiji ni ponesrečil noben jugoslovenski državljan.

* **Pri Rumi pogorel velik mlin.** V okolici Rume je te dni nastal ogenj v velikem mlinu veleposelnika Dušana Creviča. Ker se je ogenj naglo širil, na pomoč poklicano gasilsko društvo pa se zaradi visokega snega ni moglo približati gorečemu objektu, je mlin pogorel do tal. Škoda se ceni na štiri milijone dinarjev.

* **Grozna smrt bolnega delavca.** Delavec Blaž Crnogača iz Šibenika, star 50 let, ki jeboleh za padavico, se je pretekli terek na grozen način ponesrečil. Jutraj je prišel v kuhinjo, kjer je bil ogenj na odprtem ognjišču. Dobil je napad in moč je padel na ogenj. Vnela se mu je obleka in dobil je grozne opekline, katerim je že istega dne podlegel v groznih mukah.

* **Aretacija tihotapca tobaka.** V Kotorih so zasačili člani finančne kontrole na vlaku, ki je prišel iz Velike Kanize, Ivana Kurbusa, ki je nosil 628 paketov madžarskega tobaka Kurbusa so izročili finančnemu oblastvu v nadaljnje postopanje. Tobak je bil zaplenjen.

* **Na pustno nedeljo** maskarada Sokola Mengeš.

* **Triglavske gledališke igrice v restavraciji »Novi Sad«** v Kragujevcu uprizori v soboto 14. t. m. Stokovo burko v dveh delanjih »Trije tički«. Začetek ob 20. Po predstavi nastopi »Pustna noč«. Izbran program. Vabljeni!

* **Sadjarji!** Sedaj je čas, da si nabavite ARBORIN, najboljšo sredstvo za pomladno zatiranje sadnih škodljivcev. Arborin je preizkušen od odličnih strokovnjakov, ki so ga ocenili kot najboljši drevesni karbolin naše kraljevine. Proizvajalec: »Chemotehna«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

* **Obledela obleke barva v različnih barvah** in plisir (tovarna Jos. Relch).

* **Poročne prstane** dobite pri tvrdki F. Čuden, Prešernova 1., v Ljubljani.

Iz Ljubliane

u— **Samo še danes nepreklicno zadnjokrat kulturni zvočni film »Byrdova ekspedicija na južni tečaj«.** ZKD opozarja ceneno občinstvo, da bo predvajala grandiozni film o Byrdovi ekspediciji še danes pri predstavah ob 4., pol 8. in 9. uri v kinu Ljubljanski dvor. Kakor povsod po svetu je žel film tudi pri nas v Ljubljani vsesplošno odobravanje in občudovanje, zaradi česar naj ga nihče ne zamudi.

u— **Zadruga »Novinarski dom«** v Ljubljani. 28. januarja je bila vpisana v združni register stavbna in gospodarska r. z. o. z. »Novinarski dom« v Ljubljani. Glavni namen zadruga je zgraditi v Ljubljani Novinarski dom, ki bo reprezentacijski sedež novinarske organizacije za Dravsko basinovino in obenem sedež slovenskih in zavestiških književniških ter drugih umetniških in kulturnih organizacij. Novinarski dom bi obsegal obenem še družabne in poslovne prostore za omenjene organizacije ter poslovne trgovinske lokale in stanovanja za novinarje in druge članke. Zadruga bo preskrbovala svojim članom po možnosti cenena in zdrava stanovanja ali lastne hiše, ustanovljala in vzdrževala zdravilišča, letovišča in druge domove za oddih, zalagala in izdajala liste in revije, podpirala svoje člane v sili, zlasti pa rodbinske člane v primerih smrti itd. Načelnik zadruga je šefurednik g. Aleksander Zeleznikar, podnačelnik urednik g. Drago Potocnik, člani pa gg. Josip Prunk, Franc Seunig, dr. Albert Kramer, dr. Franc Kulovec in Stanko Virant.

u— **Iz gledališča.** V ponedeljek nastopi prva v Ljubljani znamenita ruska diseusa Dela Lipinskaja, ki uživa kot pevka, recitatorka, pripovedovalka in pianistka svetovne sloves. Izmed številnih kritik naj navedemo samo odlomke: »Lipinskaja poje, brblja, igra na klavir in harmoniko, je diseusa in parodistka, vse z gracio, ki ji je prirojena in se absolutno ne da priučiti. Navadno se spremlja sama, v plastičnih scenah pa prepusti spremljevanje na klavirju svojemu spremljevalcu. Je izredno dražestna, ko poje »Židovsko sirote« ali »Vriska-jočo vaško lepoto« ali pa če poje rusko vojaško pesem ali pa nemško in francosko popevko.« Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi. — Drevi se uprizori mladinska opera »Nina, nana, punčka moja« in Šafranek-Kavičev balet »Figurine« za red C. Na pustno soboto se bo pela izredno melodiozna opereta »Tičar« po zelo znižanih cenah (od 30 Din navzdol). V nedeljo zvečer bo premijera Milločkerjeve operete »Dijak prosiak« s Kogeljevo, Poličko, Ribiči.

Najlepši okras vaše sobe so
povečave
vaših posnetkov od plošč in filmov,
katere vam dovršeno napravi drogerija
KANC 25c
Ljubljana — Maribor

vo, Gostičem, Drenovcem, Pečkom in Zupanom v večjih partijah. Izen abonmaja. — Lipahov »Glavni dobitke« se ponovi v ljubljanski drami drevi za red B. Opozarjamo na sobotno dijaško predstavo, ki se začne ob 16. Uprizori se izvrstna francoska komedija »Mercadet«. Zelo znižane cene.

u— **Premijera ljubke veseloigre »Extemporale«** na šentjakobskem odru. V nedeljo 15. t. m. se bo vprizorila prvič na našem odru velezabavna veseloigra »Extemporale«. V vodilnih vlogah nastopijo Bučarjeva, Gorupova, Pirčeva, Čuk, Kunc, Lavrič in Moser. Kdor ljubi prijetno zabavo, naj poseti predstavo. Vstopnice se dobe v trgovini g. Miloša Karničnika na Starem trgu.

u— **Lutarski odbor** Čehoslovaške Obce v Ljubljani bo predvajal v nedeljo 15. t. m. ob 16. v Narodnem domu veseloigro »Gasperček zmagovalca«.

u— **Poroka.** V soboto 7. t. m. sta se poročila g. Albert Jermol, član opere, z gđ. Blanko Giosentovo. Obilo sreče!

u— **Obrtno gibanje v januarju.** Pri mestnem magistratu kot obrt. oblastvu I. stopnje je bilo prijavljenih 37 novih obrtnih in trgovinskih obratov, a odjavljenih 42. Prijavljenih je bilo med drugim 18 raznih obrti, ki niso vezane na koncesije. Novih trgovin in agencij je bilo prijavljenih 13.

u— **Dobava cenejšega premoga.** Mestno načelstvo v Ljubljani je v dogovoru s Prometnim zavodom za premog, d. d. v Ljubljani, in spedijsko tvrdko Rajko Turk pripravil dobavitelj za revneje sloje premog iz rudnika Liboje, in sicer (za tono) kosovec po 325.50 Din, orehovec po 322.50 zrobo pa po 320.50 Din, franco vagon Ljubljana. Za prevoz na dom do 2000 kg po 30 Din, za 1000 kg nad 2000 kg po 25 Din za 1000 kg. Podrobnejše informacije in nakazila se dobe v socialno političnem uradu mestnega načelstva, soba 42-II.

u— **Pogreb z zaprekami.** Prejeli smo: Včeraj popoldne so prepeljali z ljubljanskega glavnega kolodvora k Sv. Križu zemске ostanke pokojne gospe Bronislave Širokove, soproge konzularnega uradnika pri našem konzulatu v Celovcu. Prevoz pokojnice se je izvršil na mejnih postajah v Podroščici in na Jesenicah čisto gladko, zadeva se je ustavljala samo v Ljubljani, kjer so dvignili krsto iz vagona šele trideset ur pozneje, kakor je bilo napovedano. Vse to zaradi formalnega nesporazumljenja s tukajšnjimi pogrebniimi podjetji. Šele po posredovanju ljubljanskega postajnega načelnika se je zadeva uredila. Ljudje, ki so čakali na pogreb, so dogodek komentirali po svoje in tudi mi mislimo, da bi veljalo v takih primerih pokazati malo več pletete in razumevanja, kakor smo ga videli tokrat.

u— **Zavezanecem za ljudsko delo (kuluk).** Opozarjamo na razglas mestnega načelstva v Ljubljani, nalepljen po mestu, po katerem so seznanili za ljudsko delo (kuluk) razpoloženi zavezanecem na vpogled v času od 14. do 27. t. m. ob 8. do 13. ure v mestni posvetovalnici, soba 22, kjer je vložiti ali prijavit na zapisnik tudi morebitne pritožbe proti sestavi seznamov. Pritožba je podvržena državni taksi 20 dinarjev.

u— **Dražba.** Pri okrajnem sodišču v Ljubljani se bodo 25. t. m. ob 10. dopoldne predvajali dveje **ARTIN-dražej**, zjutraj normalno izpraznjenje. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebinska škatljice po 8 Din — zadostuje za 4—8 krat. 290/6

Za poslado:

Mirim čokolado

ŽALNE OBLEKE

in plašče za dame in gospode dobite pri tvrdki

FRAN LUKIČ, Ljubljana

Največja in najcenejša izbira.

V soboto, 14. t. m. vsi na MASKARADO

v SOKOLSKEM DOMU na Viču

V DEŽELI DOLARJEV

Maskarada Ljubljanskega Sokola

Narodni dom (Vhod z Bleiweisove ceste)

PUSTNI TOREK 17. t. m.

VSE OKROGL
Maškerada Sokola I
TABOR, 14. februarja 1931

Za čas
GRIFE
Vas varujejo
ANACOT - PASTILE
Dobivajo se v vseh lekarnah.
Cena malega zavitka 8 Din, velikega 15 Din.
Varujte se ponaredbi!

dajali na javni dražbi različni predmeti (corpora delicti), kakor različno orodje, krampi, lopate, različna obleka, čevlji, ribiške potrebščine, vesla in drugo. Prodaja se bo vršila v porotni dvorani.

u— **Mestno načelstvo ljubljanske oporzarja trgovce in obrtnike na razglas, ki je nabit na mestni deski zaradi pregleda in žigosanja meril, ki se rabijo v javnem prometu.** Proti onim trgovcem in obrtnikom, ki ne bi predložili vseh svojih meril v pregled in žigosanje, se bo postopalo po zakonu.

Pravkar je izšla
nova številka
ilustrovane tedenske revije

ŽIVLJENJE IN SVET

z naslednjo vsebino:

Izpodnebne zveze bodočnosti (s slikami)

Podzemne novice (M. Scott — detektivska povest, s slikami)

V deželi Dzemov

Ljubezem na Kavkazu (s slikami)

Razvoj letalstva v sliki in besedi

Wara — itake (Francevič — pustna zgodba s slikami)

Slike iz življenja in sveta

Krivda Elija Pilonia (roman — Ivan Podražaj)

Moji zadnji dnevi v Afriki (Jean Thomas — s slikami)

Novi Zelandija (s slikami)

Poštni avto v zimski službi (s slikami)

Najnovejši Chaplinov film (s slikami)

Tedenski jedilni list

Karikature

Išče se normalna ženska

Uganke in zanke

Humor in smeh

Poleg tega vsebuje številka še celo vrsto slik n. pr. letošnja grška Venera, najlepša Kitajka, umetna solnna luč naredi tudi pozimi zagorel obraz, karneval, najnovejša moda v Hollywoodu itd.

»Življenje in svet« izhaja vsako nedeljo in stane polnetno (zaključena knjiga) 40 Din, trimesečno 20 Din, mesečno 8 Din Posamezne številke 2 Din po vseh trafikah. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

u— **Požar pri Gradu v Zgornjem Kašlju** je potaknila zločina roka. Ljubljana in vsa okolica je pod globokim vtisom velikega požara, ki je v torek zvečer upepelil, kakor smo včeraj poročali, veliko gospodarsko poslopje občine priljubljenega posestnika in podjetnika g. Grada v Zgornjem Kašlju. Pogorelo je gospodarsko poslopje do tal. Požar je bil popolnoma lokaliziran okoli 11. ponoči. Na pogorišču je nato ostalo še domače gasilno društvo, ki je vztrajalo vse do 7. zjutraj. Včeraj so večrski orožniki z največjo natančnostjo preiskovali teren požara in vršili poizvedbe, kdo naj bi bil požigalec. Dosedanje poizvedbe so dovedle do rezultata, da je požar povzročila zločina roka. Goreti je začelo v zadnjem delu poslopja, kjer so bile zložene butare in slama. Orožniki so včeraj našli še tri sveče, sicer mokre žveplenke, ki jih je požigalec pustil na mestu. Kam vodijo sledovi za požigalcem, še ni povsem dognano. Upanje pa obstoja, da bodo zločinskega požigalca izsledili. Včeraj je bila obveščena o požaru zavarovalnica, pri kateri je bil g. Grad zavarovan. Ta je odposlala na mesto požara svoje cenilce. Po požaru povzročena škoda daleč presega znesek, za katerega je bil g. Grad zavarovan. Celotno škodo cenijo na 400 tisoč dinarjev.

u— **Škole iz III. nadstropja.** Včeraj okrog 9.30 se je primeril v Povšetovi ulici razburljiv dogodek, ki je privabil pred hišo št. 3 večjo množico ljudi. Ob imenovanem času se je namreč prikazal na podstrešnem oknu neznan mladenič, ki je trenutek nato zakričal, potem se v loku pognal z okna III. nadstropja na tla. K sreči je mladenič priletel na kup snega, a je navidezno obšel na tleh popolnoma onemogel. Med tem ko je ležal na snegu, je zavreščal tudi po hiši, kajti stanovalci omenjene hiše prav za prav niso vedeli, kdo je mladenič in kaj je počel v omenjeni hiši. Videč onemoglega fanta na tleh, je nekdo obvestil o dogodku reševalno postajo in je prišel na mesto reševalni avto, ki je odpeljal mladeniča s polomljenimi udi v splošno bolnico. Gre za 16-letnega brezposelnega mladeniča Josipa C. iz Velikega Vrha pri Litiji. Kakor je sam izpovedal, se je podal v hišo samo po nekem opravku, kjer pa so ga po nesporazumljenju zapirli v intimni kotiček, zaradi česar si ni znal pomagati drugače, kakor da je poskušal na svobodo na ta način, da je skočil skozi okno. V koliko njegov zagovor drži, bo pokazala šele uvedena preiskava.

u— **Onemogel berač.** K posestniku Melhiorju Zorcu v Dravici je prišel pred dnevi vse sestradan in onemogel 73 letni Jože K. doma iz Sore K. je prošil imenovanega posestnika za prenočišče, ki mu je bilo tudi dovoljeno. Beračič moč pa je oblezel v hlevu in pričel naslednjega dne tožiti o silnih bolečinah v prsih. Zorc je obvestil o zadevi šišensko policijsko stražnico, na kar odločili, naj se onemogel mož prepele v splošno bolnico, kjer so ugotovili, da bole-

ha za prehladom in da je telesno popolnoma izčrpan.

u— **Nezgodi.** 74 letni Peter Teran iz Trčiča je padel z domačega skednja in si zlomil desno nogo. Starega moža so prepeljali z reševalnim avtom v splošno bolnico v Ljubljano. — Enaka nesreča je dohitela tudi 67 letno Francisko Legatovo v Kettejevi ulici, ki je padla pred hišo na hodniku in si zlomila desno nogo.

u— **Zasedovan vlomilec.** Pred dnevi smo poročali, da je bil izvršen v klet trgovke in slaščičarke Terezije Novotne na Gospodarski cesti drven vlom. Neznani storilec je prišel na dvorišče na ta način, da je preskočil ograjo ob hiši v Kersničkovi ulici in se nato splazil v omenjeni klet mimo večje lokala trgovca Staneta Derganca. Prilastil si je poleg drugih dobrot tudi več steklenic likerja in vrednosti okrog 1000 Din. Na podlagi poizvedovanja od strani policije prihaja v postev kot vlomilec 21 letni Milan Gregorc, zaradi tatvine že večkrat predkaznovan tat, ki se je seznanil s tamošnjimi lihišnimi razmerami, ko je bil tam zaposlen kot delavec pri zlaganju drv in kot nosač premoaga.

u— **Potepinke v prisilni delavnici.** V Ljubljani se je zadrževalo že več let nekaj zločinskih žensčin, ki so se družile z znanimi vlomilci in tatovi in jim služile v marsikaterih primerih tudi kot ogleduhinje. V ostalem so se bavile s tajno prostitucijo in so zahajale v razne nočne lokale. Pri tem jih je več obolelo. Ker vsi ukori in druge kazni niso pomagale, jih je policija ponovno izročila sodišču, ki jih je odpravilo v prisilno delavnico v Begunje na Gorenjskem. Obsojenke je 5 in so vse znane zaradi skrajno razbrzdane življenja.

u— **Tvrda Batel bo posodila več trčikov** za otroško maskarado, da se bodo male maske lahko vozile po dvorani. To veselje ni vsak dan, pač pa bo na pustno nedeljo ob 16. v veliki dvorani Uniona.

u— **Vse okroglo.** Vse priprave za sokolsko maskarado na Taboru so dovršene. Z velikimi dvopreznimi voznimi vozili dele dekoracije z vseh strani na Tabor, na Taboru mrgoli prihodnih delavcev najrazličnejših branš. Šliši samo razna povelja, pripenjanje dekoracij, šumenje blaga in papirja ter videži slikarja, ki v zadnjem hipu popravlja morebitne nedostatke. Lepa bela dvorana se polagoma izpreminja in vsak hip dobiva novo obliko. Še nekoliko ur in stropa ne bo več, na mesto njega — vse okroglo. Telovadski oder ni več oder, na njem se je izpremenilo vse v — vse okroglo. Če bi pokazali arhitektu že sedaj dvorano, bi je ne poznal več. Tako na Taboru. Izven Tabora pa je deviza Vse okroglo na dnevnem redu. Vse ugiha, kako bo letos na pustno soboto 14. t. m. na Taboru. Maske so že delno izbrane, mnogo jih je, ki hočejo prav posebno ustrezati devizi, in mnogo jih je, ki bodo premmogim izredno ugajale. Vse se pripravja, vse govori o letošnji prireditvi, ki bo gotovo najboljša in najlepša od vseh dosedanih. Sokolska maskarada na Taboru bo elitna prireditev. Zato pridemo vsi in si ogledamo ta posebni raj, ker zaupamo prirediteljem. Na svidenje torej ob 20.!

Pride! Pride!
RAMON NOVARRO
v čarobnem zvočnem filmu
„Poročnik carjeve garde“
KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

u— **Strokovno in podporno društvo mestnih dohodarstvenih nameščencev** v Ljubljani priredi 14. t. m. družabni večer s plesom v spodnjih prostorih hotela Milkiča, vhod z Masarykovih cest. Program prireditve je zabaven (ameriška ženitev in drugo). Vabljeni prijatelji društva kakor tudi vse druge tovariške organizacije! Začetek ob 20. Vstopnine ne bo.

u— **Temnomodra svilena ženska obleka** je bila najdena v Glinski ulici. Lastnica je dobi pri najditelju g. R. Štrmu na Cesti VIII-8, v Rožni dolini. (hiša g. Bečča)

Iz Celja

u— **Velik neprijatelj slovenske besede** je 38 letni slikarski pomočnik Viktor B. iz Celja. Predsinočnjim je izzival v neki vinski kleti v mestu goste v nemškem in italijanskem jeziku in je nekega gospoda, ki mu je dostojno nasvetoval uporabo slovenskega jezika, dejansko napadel in ga pretepel. Posredovati je morala policija, ki je prenapetega napadalca že noč spravila v zapor, končni odmev zadeve pa bo pred sodiščem.

u— **Dve rudniški nesreči.** Pred tednom dni sta v velenjskem premogovniku zasula v nekem rovu kamenje in premog 50 letnega rudarja Franceta Kralja z Lilijskega vrha pri Velenju in mu pri tem zlomila levo nogo v stegnu. Kralj je bil v sredo pripeljan v celjsko bolnico. Istotam je moral iskati zdravniško pomoč 25 letni rudar Valentin Lukanc iz Ljubi, ki ga je zadela podobna nesreča. V sredo ga je zasulo v rovu libojskega premogovnika, pri čemer je dobil Lukanc hude poškodbe na glavi in nevaren pretres možganov.

u— **Požar v Kasazah.** Predčerašnjim zjutraj okrog 5. so opazili nameščenci tovarne keramičnih izdelkov v Kasazah pri Ljubljani, da je nastal ogenj v podstrešju enonadstropnega pisarniškega in skladišnega poslopja. Delavci so takoj razumeli veliko nevarnost, ki je nastala za druge objekte. S pomočjo aparatov »Minimax«, so delavci sami pogasili ogenj, ki je popolnoma uničil okrog 24 m² strehe, prekrile s ploščevino. Škoda znaša k sreči le okrog 4000 Din, mogla pa bi biti mnogo večja, če se nameščencem ne bi bilo posrečilo pogasiti ognja. V veliki nevarnosti je bil namreč tovarniški muzej, v katerem so shranjeni izredno dragoceni, deloma nenadomestljivi in neprecenljivi porcelanski izdelki iz raznih krajev sveta. Požar je nastal v dimniku, kjer so se vnele saje.

Pride! Pride!
BRIGITA HELM
v vellefilmu
„DENAR“
KINO »IDEAL«

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
12. februarja 1931

Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra,
3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm.
Ljubljana: 7. 763.4, —2.2, 80, mirno, 1

— Celjska mestna občina bo prodala v sredo 18. t. m. ob 9. dopoldne na javni dražbi goji, ki se bo opravila v letu 1931. v mestni klavnic. Dražba bo v pisarni mestne klavnice.

— Mestni žirno v Celju bo predvajal prvi ob 20.30 zvočni film »Tango ljubezni« z Willyjem Forstom in Ernestom Veresom v glavnih vlogah. V soboto 14. t. m. ostane kino zaprt.

— »Srčna noč«. V soboto 14. t. m. sokojska maskarada v Celjskem domu.

Iz Maribora

— Povratak mladih Matičarjev. Pevski in orkestralni naraščaj mariborske Glasbene Matice se je večeraj popoldne s svoje uspešne tridnevne turneje v Beogradu pripeljal pod vodstvom predsednika dr. Tomiška in ravnatelja Josipa Ladka-Bohinjskega s popoldanskim hrzovlakom zopet v Maribor. Vsi so prinesli najlepše vtise iz naše prestolnice in je bilo videti na njih ličih ponos in radost nad doseženimi uspehi. Mariborsko občinstvo je privedilo glasbeni mladini ob priliki njenega povratka spontan in nad vse pristen sprejem. Peron je bil poln občinstva. Navzoča sta bila tudi okrožni inšpektor dr. Schaubach za bansko upravo in podžupan dr. Lipold z magistratnim nadsvetnikom dr. Rodovščem za mestno občino. Vidno vzrušena se je mladina z vzkliki in mahanjem rok zahvaljevala za izkazano simpatijo in priznanje.

— Iz gledališča. Poslednja uprizoritev silajne Nušičeve veseloigrice »Gospa ministrica« bo v soboto po nižjih cenah. — V nedeljo ob 15. se bo ponovila »Ciganska ljubezni«, melodiozna in živahna opera, ob 20 pa »Odgojena noč«.

— Sestanek delničarjev Zanatske banke. Iz premlja bivše mariborske oblasti se bo vršil v soboto 14. t. m. ob 15.30 v magistratni dvorani v Mariboru. Na sestanku se bo vršila volitev 3 članov in 3 namestnikov v poslovni odbor smuče se podružnice Zanatske banke kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

— Važno za lovce! V nedeljo 15. t. m. ob 10. dopoldne bo v lovski sobi hotela Orel letošnja glavna skupščina podružnice SLD.

— Iz policijske kronike. Mesarski pomočnik Fajdiga je v torek zvečer pred trgovino Linzner na Meljski cesti s tovarnega avta večletgovca Oseta vzel zaboj sladkorja ter ukradeni blago shrani v bližnji gostilni. Ko so Osetovi uslužbenci opazili tatvino, so poklicali stražnika in šli z njim v gostilno, kjer so zaboj res našli. Med tem je tat že izginil. — Iz Gosiča so v torek zvečer po odgonu privedli v Maribor 22-letnega Ljubomira Srobnjaka, krojača, ki je osumljen, da je lani junija kradel v Slovenski Bistrici in da so ga že takrat zasledovali. — V prepiru v neki gostilni v Rožpahu je 22-letni Franc Podgorlec sunil z gnojnim vilami v trebuh Ivana Hauptmana. Ta je bil tako težko ranjen, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico. — V baraku stavbe trdnice inž. Jelenc-Slajmer v Milinski ulici so vlonili neznanji vlonilci ter odnesli 43 novih piš, namizno električno svetiljko in drugega materiala v skupni vrednosti 550 Din.

— Sokol Maribor I. priredi v soboto dne 14. t. m. v telovadnici podoficijske šole članski sestanek z družabnim večerom. Začetek ob 20. Prijatelji in prijateljice Sokolstva dobrodošli!

Iz Kranja

— Izredni občni zbor Narodne čitalnice. V sredo zvečer se je vršil v knjižnični dvorani Narodnega doma izredni občni zbor Narodne čitalnice, katerega je vodil kot najstarejši odbornik g. Roso Albert. Po dolgi debati, ki se je nanašala predvsem na gospodarsko stran, je bil izvoljen na predlog g. dr. Sajeveca Stanka naslednji odbor: predsednik dr. Dolar Simon, podpredsednik lekarnar Šavnik Franc, gospodarstvar Fock Makso, tajnik akademik Košorec Hubert, blagajnik občinski uradnik Ajman Karel, odbornik dr. Sabothy Beno in Adamič Zvonko, namestniki Mayer Rika, Adamič Anton in Roso Adalbert, revizorja župan Ciril Pirč in Josip Cvar, namestnik Vran Adolf, knjižničar Jerob Miha, namestnik Horvat Joško, praporščak Tomazič Franc.

— Pregled motornih vozil se ne bo vršil 21. t. m. pred Narodnim domom, kakor je bilo objavljeno v časopisih, to pa zaradi snežnih nepriključ. Pregled se preloži na poznejši čas.

— Sokolska maskarada »Med zvezdami« vzbuja v Kranju s svojimi pripravami pozornost astronomskih učenikov, ki bodo na pustno soboto zvečer v novopremišljeni zvezdarni v Narodnem domu opazovali in obkroževali najnovije pojave med zvezdami. Ti učeniki trdijo, da bodo našli tri nove zvezde, ki bodo kranjski zvezdarni primerno originalno maskirane. Nove zvezde bodo tako srečne da bodo kot stara nebeska božanstva obdružena s krasnimi darili, ki so razstavljena v izložbi »Ike«.

— Napad na nočnega čuvaja. V sredo zvečer okrog 21. se je vračal iz običajnega obhoda nočni čuvaj Ajdovec k postajnemu poslojcu. Ko je prišel v bližino lesnega skladišča »Arbor«, je mož opazil dvoje oseb, ki sta se sumljivo gibala okoli tovarniškega voza, ki je bil poln blaga, lasti tovarne Jugoslovske. Ajdovec, oboženo samo s palico, je hotel sumljivci osebi prepediti. Ko je bil oddaljen 15 korakov od voza, je vprašal: Kdo sta in kaj hočeta? V odgovor mu je vrgel eden izmed neznanec kamen v obraz in ga močno ramil na nosno kost in čelo. Od silnega udara se je mož opotekel, sumljivca pa sta zbežala v smeri proti Gorenji Savi. Za zadevo se zanima orožništv.

Iz Radeč

— Slavnemu občinstvu v Radečah, Zidanemu mostu in okolici vjudno naznanjam, da otvorim v soboto 14. in nedeljo 15. t. m. stalno kinematografsko gledališče v dvorani hotela »Jadrana« v Radečah. Kot otvoritvena predstava bo na vzporedni triumfalni film »Grešna strast«. V glavni vlogi očarljivo lepe ruske špijonke nastopa umetnica Greta Garbo s partnerjem avstrijskim stotnikom Konradom Naglom. Dne 20. in 21. t. m. pride na spored »Alahov vrt«, drama menha trapišta. V glavni vlogi naš rojak Svetislav Petrovič. Predstave se bodo vršile redno ob sobotah zvečer ob pol 9 in ob nedeljah ob pol 4, in pol 9. zvečer. Da ustrežem željam cenj. občinstva, imam že v napreju v kontraktu celo vrsto izbrano najboljših filmov, ki bodo gotovo zadovoljili vsakega obiskovalca. Za polno udeležbo se priporoča Ivan Tischler, lastnik kinematografa.

Iz Krškega

— Kr.— Za maskarado Sokola vlada v Krškem in okolici izredno zanimanje. To pot se bo vršila v znamenju »bele krizanteme« in bo združena s tekmovalnim mask. Stiri lepa darila so izstavljeni v izložbi trgovine Hočevar in bodo podirjena 17. t. m. najlepšim maskam. Najniže ne zamudi tega večera. Priznani sokolski orkester bo to noč izredno dorečljiv s komadi.

— Kr.— »Kice« v Leskovcu. V nedeljo 15. tega meseca bo tamburaško društvo v Leskovcu pri Krškem imelo posebno zabavo, združeno z veselico, v prostorih Lavrinskih gostilne. Prav vsakdo, ki poseti to prireditel, bo dobil pravi »kice« v spomin. Da bodo pa tamburaši, ki slave 20 letnico obstoja, društva dobro zabrenkali, je povsem gotovo. Pričakuje se, da tudi Kršani počaste to prireditel.

Iz Novega mesta

— Učiteljsko društvo UJU za novomeški in trebanjski sodni okraj bo zborovalo v soboto 14. t. m. v Novem mestu. Pričetek zborovanja ob 8. in pol dopoldne glede na vnanje čline.

— Kino »Meteor« bo predvajal v petek, soboto in nedeljo film »Licicjke«, vsakokrat ob 16., 18. in 20.

Iz Ptuj

— Salve smeha bo na ptujskem odru izdajala nad vse zabavna burka »Odgojena noč«, s katero bo gostovalo mariborsko gledališče v ponedeljek 16. t. m.

GOSPODARSTVO

Gospodarske zbornice in socialno zavarovanje

Kakor smo že poročali, je posebna deputacija predložila 9. t. m. ministrskemu predsedniku, ministru za socialno politiko in trgovinskemu ministru spomenice vseh gospodarskih zbornic v državi k načrtu zakona o socialnem zavarovanju.

Iz spomenice posnemamo naslednje: Po podrobnih in najvestnejši proučitvi načrta so prišle gospodarske zbornice do prepričanja, da načrta s takšno vsebino ne morejo sprejeti iz naslednjih razlogov: V zakonskem načrtu niso izvedeni principi, podčrtani v delovnem programu kr. vlade od 21. marca 1929, ker ni izvedeno nikakoli poenostavljenje ustanov za zavarovanje delavcev, kakor je to napovedano v programu, temveč je ostalo vse pri sedanjem sistemu, vrh tega pa se imajo bremena še povečati. Vse do sedanje zahteve gospodarskih zbornic glede revizije socialnega zavarovanja so stremele za tem, da se v prvi vrsti znižajo bremena, odnosno prispevki in zmanjšajo izdatki z eliminiranjem birokratskih formalnosti. Z dosedanjim sistemom, ki smo ga posneli po Nemčiji in Avstriji, niso zadovoljni niti delodajalci, niti delojemalci. Ogromna bremena, ki jih zahteva socialno zavarovanje, niso v sorazmerju s koristmi, ki jih imajo zavarovani člani. Gospodarske zbornice so zahtevale, da se znižajo prispevki in črtajo razne podpore, ki niso absolutno osnovane. Pri gotovem številu podpor pa so zahtevale, da se proti izkoriščanju vežejo na karentne roke. Zahtevale so nadalje, da se pri nezgodnem zavarovanju preide od sistema glavnicega kritja k sistemu razdelitve, in sicer v vrsto znižanja bremen.

Pri proučevanju načrta je bilo takoj vidno, da so od navedenih zahtev upošteevane samo nekatere, ki se nanašajo na celovito vrsto podpor in vezanje nekaterih podpor na karentne roke. Temu nasproti prinaša načrt ogromno zvišanje prispevkov in bremen, ki nikakor ni v skladu z znižanjem podpor. O poenostavljenju administracije ni govora v obsegu, kakor so to pričakovale zbornice.

Povišanje bremen.

Za gospodarstvo je najhujše povišanje bremen. Prispevek za bolniško zavarovanje je znašal doslej 6% zavarovane meze (samo en udel je računl 7%). Zakonski načrt predvideva prispevek od 5 do 7%. Ker pa določa \$ 28 obvezno snovanje rezerv, kar doslej ni bilo, ni misliti na znižanje prispevkov, temveč je še verjetno povišanje, ker načrt razširja tudi naloge zavarovanja s preventivnimi ukrepi proti boleznim, poleg tega pa povečuje bazo, po kateri se računajo prispevki. Uvajajo se novi mezni razredi z najvišjim razredom od 80 Din, do čim je bila doslej meja za najvišji razred 48 Din. Po novi tabeli bo za velik del članov z višjimi mezdami plačevati višje prispevke. Če upoštevamo na eni strani, da bo nova ureditev praktično prinesla povišanje prispevka od dosedanjih 6 na 7% in če k temu dodamo še večja bremena po novih višjih razredih, lahko računamo, da se bo dosedanja efekti pri bolniškem zavarovanju povišal od 300 na 370 milijonov Din, tako da nam bo zavarovanje za primer bolezni prineslo zvišanje prispevkov za 70 milijonov Din letno.

Načrt zakona predvideva tudi uveljavljanje zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, čeprav so zbornice prosile, da se glede na hudo gospodarsko krizo ne izveče. Ker znaša prispevek za to vrsto zavarovanja 3 odstotke, bo znašal efekti tega zavarovanja letno 150 milijonov Din novih bremen. Za nezgodno zavarovanje ni predvideno zvišanje prispevkov. Zato lahko računamo, da bo skupno zvišanje po zakonskem načrtu znašalo okrog četrtil milijarde dinarjev letno. Težko je razumeti, da se tako veliko breme nalaga gospodarstvu prav v času najtežje krize, ko mora kravat pod pritiskom gospodarske depresije dovoljevati razne olajšave pri davkih in drugih dajatvah.

Točno število ni mogoče ugotoviti, ker ne obstajajo potrebni statistični podatki, verjetno pa je, da bo izračunano povišanje bremen pri bolniškem zavarovanju od 70 milijonov dinarjev dejansko še večje. Zvišanje bremen bo posebno občutno pri vseh kategorijah nameščencev, ki imajo večjo mezo od 48 Din dnevno.

Kot primer naj služijo naslednji podatki. Za nameščence ali delavca, čigar zavarovana meza znaša 80 Din, bi znašal po novem zakonu dnevni bolniški prispevek (7 odst.) 5,60 Din, nezdni 2,80 Din (starostni 2,80 Din, skupaj 11,20 Din dočim je doslej znašal 4,32 (bolniški pri 6 odst. 2,88, nezdni pa 1,44). Pri tem se prispevek gospodarskega delavca od sedanjih 2,88 na 7 Din, prispevek delavca ali namešča, pa od 1,44 na 4,20 Din dnevno.

Ustanovitev prevoznog-tarifnega odseka pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine si je nadel nalogo, da ustanovi poseben odsek za prevozne tarife in da ga stavi brezplačno na razpolago vsem interesentom. Ta korak zavoda je velikega pomena za našo izvozno trgovino. Prodajna možnost blaga v inozemstvo je zelo pogosto odvisna od transportnih stroškov. Glede na okolnost, da inozemski interesi v številnih primerih zahtevajo oferte franco namembna postaja ali namembni kraj, zato je kalkuliranje prevoznih stroškov odločilne važnosti za oferto samo. Toda kalkulacija prevoznih stroškov ni tako enostavna stvar. Potrebna je cela biblioteka železniških tarif, ki mora biti glede na vsakodnevne tarifne spremembe stalno dopolnjena in ažurna. Vrh

tega pa je za kalkuliranje prevoznih stroškov potrebno temeljno znanje na podlagi dolgoletnih izkušenj. Zaradi opisanih težkoč si tudi večja podjetja za izvoz ne morejo urediti posebnega tarifnega oddelka in za ta oddelek držali strokovno vezirano osebo. Zato je tem bolj potrebno, da se je tega važnega in koristnega posla loti javna institucija, kakršna je Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Ta zavod razpolaga že z obsežno biblioteko prevoznih tarif, zlasti inozemskih in paroplovnih.

Interesenti, ki se bodo v bodoče obračali na ta oddelek, bodo pri vprašanjih morali strogo paziti, da navedejo točne podatke, ki mora vsebovati opis in vrsto blaga, način pakovanja, količino (vagona, polvagona, petnajstonska, komadno blago, rinfuza itd.), odpremo in namembno postajo, način prevoza itd. Novi oddelek bo po možnosti dajal tudi informacije glede pomorskih tarif, čeprav tu s malimi izjemami ne obstajajo fiksne tarife, temveč varira prevozna cena glede na zaposlenost mornarice in na tendenco, ki vlada na trgu pomorskih prevoznih tarifov. Novi oddelek zavoda za pospeševanje zunanje trgovine bo dajal informacije izvoznikom po najboljših podatkih brezplačno, seveda pa brez obvez.

— Davčna oprostitev očetov z 9 in več otroci. Na vprašanje novosadske Zbornice za TOI je finančno ministrstvo izdalo pojasnilo, po katerem so davkoplačevalci z 9 in več otroci oproščeni vseh neposrednih davkov, torej tudi samoupravnih določenih davkov, ki so v skladu s plačevati davek na poslovnih promet, ki se ne smatra za neposredni davek.

— Dalje nizek obrok bankovcev. Iz izkaza Narodne banke od 8. t. m. je razvidno, da so se devizne rezerve v prvi četrtini februarja zmanjšale za nekaj nad 30 milijonov Din. Ker je tudi menični portfelj nadoval in se na drugi strani živovne vloge niso bistveno povečale, je obrok bankovcev padel za 44 na 5020 milijonov Din. Stanje od 8. t. m. je naslednje (v milijonih Din): v oklepanji razlike nasproti stanju od 31. jan.): aktivna: kovinska podlaga 234,7 (— 5,0), saldo raznih računov 515,7 (— 27,6), posojila na menice 1390,6 (— 18,9), lombard 202,8 (+ 0,1); pasiva: obrok bankovcev 5020,6 (— 43,8), živovne obveznosti nasproti državi 108,3 (— 6,6), ostale živovne obveznosti 785,4 (— 4,7), razne obveznosti 138,8 (— 4,3).

— Ameriška napovedi konjunkturi preokret. Zadnje dni je vzbudila v mednarodnih finančnih krogih presenečenje nenadna čvrsta tendenca, ki se je pojavila na newyorški efektni borzi. Tečaj najvažnejših efektoev so se okrepili za 5 do 15 odstotkov in tudi fiksno se obrestujni papirji beležijo višje tečaje. (Blairovo posojilo se je v skladu z newyorško borzo tudi pri nas okrepilo). Ameriški finančniki opravljajo to čvrsto tendenco s tem, da so se v ameriškem gospodarstvu pojavili simptomi preokreta gospodarske konjunkturi na bolje. V nekaterih panogah industrijske produkcije, zlasti v železarski industriji, se je zaposlenost povečala. Cene nekaterih sirovinam so se celo nekoliko okrepile, druge pa so se ustale. Mednarodni kartel za baker, ki je šel pred dnevi znižal kartelno ceno na 9,80 centa cif evropska luka, je dva dni nato povišal ceno zopet na 10,3 centa. Seveda je treba še počakati, če se bodo pričakovanja ameriških finančnikov in gospodarjev tudi uresničila.

BORZE

12. februarja.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda danes nudila po 421 za kaso in aranzama, vendar ni prišlo do zaključkov. Promet je bil zabeležen samo v terminski Vojni škodi za junij po 418. Dolarški papirji so nadalje prav čvrsti in so bili zaključki v 8 odstotnem Blairovem posojilu po 93. v 7 odstotnem Blairovem posojilu po 82,75. Nekaj več zaključkov je bilo tudi v 4 odstotnih agrarnih obveznicah po 51 do 52. Na tržišču zasebnih vrednot je prišlo do prometa le v Unibanki po 194 do 194,50, v Jugobanki po 78. v Zemaljski po 134 in v Poliolejski po 56. Trboveljska se je okrepila na 346 do 350 brez prometa.

Devize

Ljubljana. Amsterdam. 22,79. Berlin 13,485 do 13,515 (13,51). Bruselj 7,3211. Budimpešta 9,9041. Curih 10,944—10,974 (10,95,9). Dunaj 7,9590—7,9890 (7,97,48). London 27,355. Newyork 56,66. Pariz 222,60. Praga 167,55 do 168,35 (167,95). Trst 296,93 denar, 297,10 blago.

Curih. Zagreb 9,1275. Pariz 20,3125. London 25,17875. Newyork 518—. Bruselj 72,2750. Milan 27,1125. Madrid 51,80. Amsterdam 207,95. Berlin 123,70. Sofia 8,75. Praga 15,3250. Varšava 58—, Budimpešta 90,3750. Bukarešta 3,0825.

Efekti

Ljubljana. 8% Blair 94,50 bl. 7% Blair 84,50 bl. Celjska 160 den. Ljublj. kreditni zavod 170—180. Vevče 128 den. Ruše 240 den. Kranjska industrijska 315 zaklj. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranzama in kasa 421 bl. za februar 417 do 418, za junij 416,5 — 418, investicijsko 86,5 do 87,5, agrarne 51,25 — 52,25, 8% Blair 92,75 — 93,75, 7% Blair 83 — 83,25, 6% Drž. hipotek. banka 82,625 — 82,875, 6% beghuške 69,5 — 71; bančne vrednote: Prastrediona 975 — 980, Union 194,5 — 194,75, Jugo 77,25 — 78, Srpska 194,5 — 195, Zemaljska 133 — 135, Ljubljanska kreditna 125 den. Poljo 56 — 57; industrijske vrednote: Narodna žumska 25 den. Gutmann 135 — 150, Slaveks 45 — 50, Slavonija 200 do 202, Drava 240 den. Sečera 280 — 285, Brod vagon 85 bl., Union Osijek 65 — 70, Dubrovačka 385 — 390, Jadranska 530 den., Trboveljska 346 — 360.

Beograd. Vojna škoda 420,5 zaklj. 8%

Blair 96 zaklj. 7% Blair 83 — 83,75, 7% Drž. hipot. banka 82,5 — 82,625, investicijsko 87 — 87,5, agrarne 49,5 — 51.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (12. t. m.). Tendence za les neizpremenjeno mlačna. Zaključen je bil 1 vagon merkantilno tesnih tramov. Povpraševanje je za jelo drogeve (smreka-jelka, dolž. 11—12 m, premer na vrhu 10—11 cm, spodaj 16—18 cm), za večjo količino desk (smreka, jelka, paralelnih, III. deb. 19 mm, širina 50% 25, 26,50 in 27 cm in 50% 35 cm), za nekaj 1000 bukavih pragov 2,60 m, 16/16×26 cm; 2,50 m, 15/16×25 cm in 2,30 m, 14/14×22 cm, toleranca ena tretjina zdrave rdečega srca in 8 cm krivine). Za hrastove pragove (2,60 m, 16/16×26 cm in 2,60 m, 15/16×22 cm).

Situacija na lesnem trgu se v zadnjem času ni izpremenila. Glede drv so pričakovali, da se bodo razmere zaradi vremenskih prilik izboljšale, vendar je ostalo vse pri starem. V Italiji se nudijo velike količine drv po nizkih cenah. Cene pa se ne morejo dvigniti, ker je v Italiji cena inozemskemu premožu le malo višja kakor sedanja cena drv. V bukovini je zanimanje za ozke testone, za blode in za pragove (za Jugoslavijo in Francijo). V hrastovini se je položaj nekoliko izboljšal in se iščejo podnice, montani in bordona. V jelovini pa je situacija neizpremenjena, prav tako v tramovih.

ZITO

+ Ljubljanska borza (12. t. m.). Tendence za žito neizpremenjeno čvrsta. Zaključeni so bili 4 vagoni pšenice. Nudi se (franco slovenska postaja po mlevski tarifi, plačljivi v 30 dneh): pšenica: baška potiska in srbohranska 80/81 kg po 210 — 212,5, gornjebaška, 79/80 kg po 205—207,5, baranjska, 79/80 kg po 190 — 192,5. Sombor okolica, 79 kg po 190 — 192,50; oves: baranjski (pri navadni vozni) po 195 — 197,5; koruza: baška, stara po 150 — 152,5, baška, nova, umetno sušena po 142,5 — 145 pri navadni vozni po 147,5—152,5, času primerno suha, pri navadni vozni po 140 do 142,5. Moka: baška »a« po 340—345.

+ Novosadska blagovna borza (12. t. m.)

Borza danes ni poslovala.

+ Budimpeštanska terminalska borza (12. t. m.) Tendence neenakomerna: promet miren. Pšenica: za mare 15,06—15,07 (obračunska tečaj 15,—), za maj 15,06 do 15,07 (15,00); rž: za mare 11,33—11,34 (11,80), za maj 11,28—11,30 (11,80); koruza: za maj 12,58—12,60 (12,60), tranžiža za maj 10,03—10,05 (10,—).

Sport

Napredek naših smučarjev

V petek bosta pomerila naša reprezentanta Godec in Šramel svoje moči z olito severnjakov ter z najboljšimi srednjeevropskimi smučarji. Žalibog je Joško Janša, ki ima največ rutine na mednarodnih tekmovalnih, ostal doma. Da bi si tudi širša javnost lahko ustvarila jasno sliko o razvoju našega tekmovalnega smučarstva, naj navedemo nekoliko prav zanimive statistike od leta 1923 dalje, ko smo se pričeli udeleževati mednarodnih tekem.

Na Češkem v Krkonosih so se leta 1923, vršile mednarodne smučarske tekme, kjer je na 50 km zmagal Norvežan Laudvik v času 4:35; naš reprezentant Benkovič je potreboval za to progo 7 ur. Razlika je znašala torej 2 uri in 25 minut.

Na Olimpijadi v Chamonixu leta 1924 je dosegel na tej klasični progi Norvežan Haug prvo mesto v času 4:35. Naš edini tekmovalce Zinaja, ki je progo prevozil, nima oficijelne časa, ker je prišel prepozno na cilj. Potreboval je okrog 9 ur, torej znaša razlika 4 ure 25 minut.

Leta 1925 je naš Ogrin na Češkem pri tekmi na 53 km prišel na cilj 2 ur 4 minute kasneje kot najboljši Srednjeevropec Donth.

Pri prireditvi FISA leta 1927 v Cortini d'Ampezzo pri tekmi na 50 km je bila razlika med najboljšim severnjakom Švedom Lindgreenom in Janšo 65 minut, med najboljšim srednjeevropcem Donthom in Janšo pa 41 minut. Na 18 km je bila razlika v prvem primeru 12, v drugem pa 7 minut.

Na Olimpijadi leta 1928 v St. Moritzu je bila slika naslednja: Šved Hedlund je zmagal na 50 km. Janša je prišel na cilj 63 minut kasneje nego Hedlund. Prvi Srednjeevropec Nemec Wahl je bil pred Janšo le še 22 minut. Na 18 km je bil zmagovalec Norvežan Gröttumsbraaten 24 minut pred Janšo. Donth pa le 14 minut.

Pri prireditvi FISA leta 1929 v Zakopanah je bil pri tekmi na 50 km Godec 66 minut za zmagovalcem Fincom Knuttilo, prvi Srednjeevropec Donth pa je vozil za 52 minut boljše od Godeca. Pri teku na 18 km je zmagal Finec Saarinen. Janša je prišel na cilj 12 minut za njim. Najboljši Srednjeevropec Nemec Krebs je bil le za 8 minut boljše od Janše.

Lanska prireditel na Holmenkollou: na 50 km je zmagal Šved Usterström. Janša je prišel 61 minut za njim na cilj, za najboljšim Srednjeevropcem Čehom Nemeckim pa 21 minut.

Upano, da bosta Godec in Šramel, zlasti prvi, pri sedanjih tekmovaljih zmanjšala te razlike.

Brata Janša suspendirana

Upravljalni odbor JZSS je na svoji zadnji seji sklenil, da uvede proti bratom Janšema kazensko postopanje. S tem sklepom je vezvana tudi takojšnja prepoved starta za oba smučarja.

Medkluški motokijoring

nriredi v nedeljo 15. t. m. motokol. klub Ilirija:

Proga: Brezovica — Vič, državna cesta, start pri km 7 na Brezovici, cilj pri km 4 na Viču pri gostilni Kušar. Začetek ob 14. Prijave sprejema športna komisija v petek 13. t. m. od 19. do 20. v restavrac. g. Fritza. Tavorčeva ulica št. 4. Prijavnice za solo team 20 Din, za sidecar team 25 Din. Nagrade: Najboljši čas dneva: velika srebrna kolajna, drugi in tretji mal esrebrne kolajne.

Slošna določila:

Motociklisti vozijo po pravilniku F. I. C. M. smučarji po pravilniku JZSS. Ocenje se izvši na podlagi doseženih časov. K tekmi se primuste le ona motorna vozila, ki imajo predpisano uradno potrjeno tismo sniževanje in evidenčno številko. Pregled motornih vozil po smotni komisiji tečno ob 13. na vrtu gostilne Kušar. Tržiška cesta (pri dolgem mostu). Športna komisija si

Epidemije

(hripa. influenza)

skrbre prečesto ljudi, zlasti roditelje, ki se tresajo zaradi svojih otrok. Oblasti priporočajo za sprečevanje infekcijskih bolezni največjo opreznost in čistoto.

Odvračati

je vedno laže nego boriti se proti infekciji, ki je že nastopila. Po sedanjih izkušnjah je znano, da prihajajo bakterije skozi organe za sapila v telo. Zaradi tega morate vsako jutro in tudi nekajkrat preko dneva izpirati svoja usta in grlo z mlačno vodo, v katero nakapate nekoliko

„DIANA“

francoskega žganja.

Njeno dobrotvorno delovanje je poznano že cele decenije, a tudi v Vaše strani boste dosegli uspeh v pobijanju prenašanja infekcije

Iz življenja in sveta

Novi poveljniki francoske vojske

Od leve na desno: Maršal Petain, ki je prevzel vrhovno vodstvo francoskega vojnega letalstva; general Weygan, dosedanji načelnik generalnega štaba, je imenovan na Petainovo mesto kot generalni inspektor; general Gamelin, novi načelnik generalnega štaba.

Po brkih jih boste spoznali

Neka prvorazredna restavracija v londonskem poslovnem delu mesta Cityja je ukazala svojim natakarnjem, da si morajo pustiti rasti brke. Ker je znano, kako težko pripravijo Angleže, da bi nosil brke ali celo brado, je ta ukaz vodstva restavracije naravnost nekaj nečuvenga. Vodstvo pa utemeljuje svoj ukaz s tem, da pri velikih družabnih prireditvah prihaja do vednih nesporazumov, ker frak take izenači ljudi, da čisto ni mogoče natakarnja ločiti od gosta. Dogodilo se je, da je dama klicala mladega pohajčaja, naj ji prinese stol, misleč, da je natakarnja. Kavalir se je razburil, da pri samih misli, da bi ga kdo utegnil imeti za človeka, ki dela. Edina njegova prednost je ravno v tem, da ne dela. Nedavno pa se je zgodilo še nekaj hujšega. Predsednik londonskega avtomobilskega kluba se je globoko poklonil nekemu natakarnju in ga vljudo pozdravil: »Dober večer, Vaše lordstvo.« Iz takih epizod je razvidno, da obleka ne dela človeka in da tudi frak kakemu odličnemu postopaku ne da onega inteligentnega obraza, ki ga imajo nekateri ljudje po naravi. Pri tem je vseeno, ali gre za natakarnja ali za kak drug poklic. Zdaj bodo morali tedaj natakarnji nositi brke in kdor bo imel posebno priključljiv in pameten obraz, morda celo gostjo brado. Ako bo s tem pomagano, naj bo v božjem imenu. Ne sreča pa je v tem, da se brada in brki ne dajo odložiti po končani službi. Ne gre pa, da bi človeku tudi v zasebnem življenju predpisovali, naj se brije ali ne.

Glasba iz koncev prstov

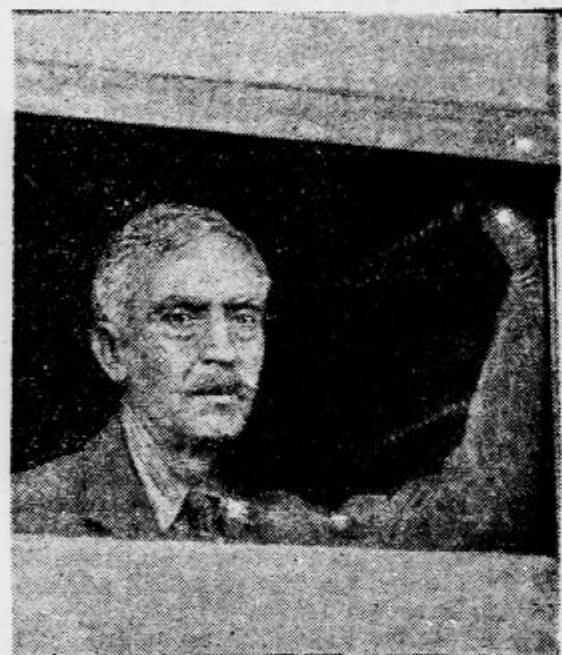
Poskusi za prenos električnih nihlajev v človeško uho so dovedli pred kratkim v Nemčiji do prenosa glasbe iz koncev prstov Oseba, ki so ji prsti zveneli, zvočno samo ni slišala, pač pa jih je dobro razločila druga oseba, ki se je prstom prve osebe približala z glavo. Izvor te čudne muzike je, kakor rečeno, električen. Električni tok so krepko ojačili in ga z vodom usmerili v vmesno osebo. Iz njenih prstov je potem lahko druga poskusna oseba, ne da bi bila z njo zvezana, slišala ob primernem ojačenju eterične zvoke. Ta pojav si razlagajo tako, da se je nihajoči električni naboj prve osebe prenesel na ušesno mrenico druge osebe in mrenica je pričela potem nihati v enakem ritmu. Ker pa občutimo nihlajne mrenice kot zvoke, je slišala druga oseba godbo. Zgodilo se je tedaj, da je človek zaznal električne nihlajne neposredno kot zvoke, ne da bi kakšna mehanična aparaturna, n. pr. telefon, električne valove spreminjala v zvočne valove.

Nevaren diletantski spor

Igralci in diletantje imajo med seboj čisto hude prepire o svojih sposobnostih, o uspehih in posrečenih vlogah. Kakor pa so ti spori živahni, vendar se na srečo ne končajo prečesto na na-

čin, na kakršen sta svoj spor rešila dva diletanta v Podkarpatski Rusiji. Po predstavi je prišlo med obema do prekanja, kdo je boljše pogodil svojo vlogo. Pri tem je Ambrož Poluvič tako prepričevalno odigral svojo vlogo pred svojim sobesednikom, da je v ognju potegnil pravi nož ter ga zasadil svojemu tovarišu globoko v prsi. Ranjenega diletanta so takoj prepeljali v bolnico v Užgorod, ali zdravnikom se ni posrečilo ohraniti ga pri življenju, ker je imel nesrečni prebodo srce in je izkrevavel Poluvič so seveda zaprli. Mladi igralec je ves skrušen in pravi, da bi dal svoje življenje, ako bi mogel vrniti življenju prijatelju.

Polkovnik Macia

Voditelj katalonskega gibanja v Španiji, polkovnik Macia, ki je bil nedavno pomiloščen. Kakor znano, je pred leti povzročil vstajo, ki se je končala z neuspehom.

Ples v sovjetski Rusiji

V sodobni Rusiji je jazz označen kot ples presitega kapitalizma in ohole buržuazije. Za mladega boljševika ni večje psovke, nego ako mu pravijo »foxtrotar«, kar pomeni toliko, kakor meščanski potepuh. Jazzova godba sicer ni prepovedana s kakim vladnim odlokom, vendar visi nad njo tajno preklestvo, ki je hujše nego državna prepoved. Ker pa se kri mladih in plesa željnih ljudi ne da potlačiti, so nekateri sestavili »proletarske« plesne Pri tem pa se je izkazalo, da petletka ne more nikogar toliko oduševiti, da bi pod njenim imenom izdal kak primeren ples. Zato so si za nekaj časa pomagali s starimi narodnimi plesi, ki so prišli zopet zelo v navado. Ali zdaj zopet komunisti niso bili zadovoljni, ker nočejo iz minulih dob niti plesov, da se ne bi morda s plesi vrnilo še kaj hujšega. Tako da naposled ni ostalo nič drugega nego poslušati po jazzu. Ta se pleše v Moskvi v dveh buržujskih lokalih »Grandhotel« in »Evropic«, kamor pa noga pravovernega komunistični ne stopi. Nekateri klubi so začeli prirejati plesne večere, ker pa so bili ti boljše obiskani nego predavanja, so hitro zaprli ta nevarna podjetja. Ka-

kor pravijo, se sedaj sovjetska mladež zbira pri tovariših, ki imajo gramofon in si tako prireja nekakšne zasebne plesne večere. Veliko ceno imajo zato vtihoapljene gramofonske plošče z raznimi modernimi plesi. Zato moskovska mladina ni na tekočem, kar se tiče modernih plesov. V tem pogledu je daleč zaostala za evropsko. Mislino, da bo to zaostalost pač lahko prenesla in prebolela.

Smoking

za plesne in slavnostne prilike najmodernejši. Elegantni, po meri izgotovljeni — najcenejši pri

Drago Schwab, Ljubljana

Milijone let stare bakterije

Ameriški geolog dr. Charles Lipman, profesor kalifornijskega vseučilišča, je objavil v reviji »Current Science« zanimive izsledke svojega raziskavanja o starosti bakterij. Učenjak je ugotovil, da ohranijo bakterije svoje življensko sposobnost tisoče in celo milijone let. Preiskal je vzorce kamenev raznih geoloških starosti. Iz vsakega vzorca si je izluščil deleč prav iz srede ter ta jedra podvrnil svojim poskusom. Na jedrih je našel bakterije, ki jih je presadil na tkivo, kjer so takoj oživele in začele rasti. V kameni dobi so živele enostanični organizmi, imenovani spore, ki so v ugodnih okoliščinah takoj pokazale znake življenja ter so se začele množiti. Kamen, ki jih je dr. Lipman na ta način preiskal, so stari milijone in milijone let. Razen vzorcev iz Kanade je na podoban način preiskal tudi kose premoga iz Pennsylvanije in iz Walesa; tudi v premogu je našel žive organizme, ki so prespali vse zemeljske revolucije in so se po milijonih let prebudili k življenju.

Povratek Svena Hedina iz azijskih puščav

Prošli tork se je vrnil v Stockholm slovit potovalec Sven Hedin s svojega štiriletnega potovanja po puščavah Kitajske in Tibeta. Sam je podrobno proučil puščavo Gobi, drugi člani odprave pa so po njegovih navodilih obhodili Tibet. Material, ki ga je Hedin nabral v teh štirih letih, je naravnost ogromen. V puščavi Gobi je odkril mnogo davnih mest, ki so opustela zavoljo ne-nadnarne izginutja vode, našel je mnogo redkih okamenin predpotopnih živali, med drugim tudi ogromno jajce prastarih zavrijcev. Tudi narodopisni, zemljepisni in geološki uspeh odprave je znamenit. Ves prineseni material bo treba šele učenjaško predelati. Hedin najavlja, da bo svoje potovanje opisal v petih debelih knjigah, pa tudi njegovi sopotniki bodo izdali podobna samostojna dela. Spomladi bo Hedin priredil razstavo prinesenih predmetov, ki jih je več ko 1000. Po razstavi bo potovalec odšel takoj zopet v Peking, kjer je svojo odpravo samo prekinil za nekaj časa. Energija moža je tem večjega obudovanja vredna, ker dopolni Hedin ta mesec že 66. leto, pa še vedno podvzema težavna potovanja.

Glad v blaženi Ameriki

Poljedelska kriza se v Zedinjenih državah najhujše občuti v državi Arkansas. Glavni pridelek tamošnjih prebivalcev je bombaž, ki se je preteklo leto nenavadno slabo obnesel. Osobito na vzhodu države je stanje slabo in že danes štejejo v Arkansasu okoli 200 tisoč oseb, potrebnih podpore. Pod tem izrazom ni razumeti, da imajo ljudje samo težave s prehrano, marveč pomeni to, da naravnost umirajo od gladi. Poslanec Fleming, ki je v državnem zboru popisoval bedo svojega okraja, se je pred koncem govora zgrudil in omedlel, tako zelo ga je prevzela opisana beda. Gladu pa ne trpe samo delavci, marveč tudi posestniki, ki jim letina ni vrnila niti izdatkov in so morali iztrošiti svoje prihranke. Vlada je sicer izdala posojilo za pomoč bednikom, ali bogata Amerika se za te obveznice ne briga in ta papir ne gre v denar. Obveznice leži neprodane še za celih 5 milijonov dolarjev. Kljub temu arkanski državni zbor ni našel drugega načina, da pomaga gladujočim, nego da je razpisal še 17 milijonov dolarjev enakega posojila, ki bo po dosedanjih izkušnjah spet obležalo neprodano v bankah.

Šaljapin toži sovjetsko Rusijo

Pariški trgovinsko sodišče je obravnavalo te dni tožbo slovitega pevača Šaljapina proti sovjetski Rusiji, ker je ta 1. 1926 brez njegovega dovoljenja izdala knjigo njegovih spominov. Obravnava je bila kratka in se je končala s tem, da je sodišče boljševiško državo v osebi vodje njenega trgovinskega zastopstva v Parizu obsodilo na 10.000 frankov odškodnine, poleg tega bo morala sovjetska država plačati primerne obresti na to vsoto in vse sodne stroške, istočasno pa je bila odrejena zaplemba vseh preostalih izvodov Šaljapinovih spominov.

Turinško mesto Oberhof

Prijazno zimsko izletišče v Turingiji, kjer se vrste tekme za evropsko mojstrstvo v smučanju.

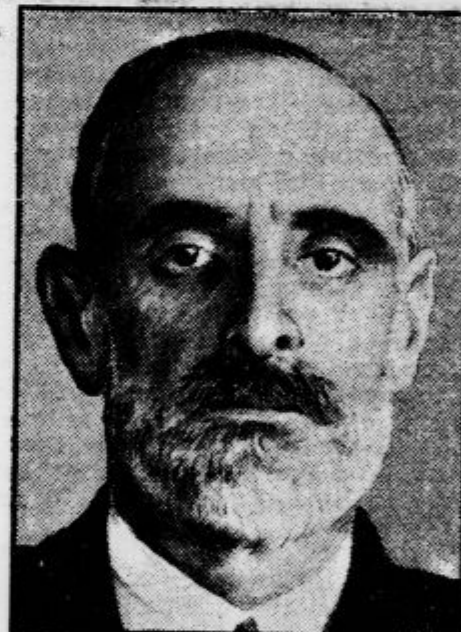
Slavni letalec odprl gostilno

Japonski letalec Senzaku Acume, ki je lani izvršil zelo uspešen polet preko sveta, je odpotoval v San Francisco, da se tu posveti novemu poslu. Tu hoče odpreti japonsko gostilno, v kateri se bo sam udeleževal kot glavni kuhar. Letalec pravi, da je gostilničarski posel sicer manj slaven nego letalski, zato pa ni tako razburljiv in nevaren. Razen te prednosti pa ima še eno, ki je jako važna: daleko dobičkanosnejši je nego letalstvo. Tako pravi znameniti letalec, ki mu je dovolj slave, spone z večne nevarnostjo.

Spor za Haškovega »Švejka«

Pred praškim trgovskim sodiščem se vrši ta čas zanimiva pravda. Dediči slavnega ustvaritelja »Švejka« tožijo filmsko družbo Gloria, ki je izdelala znani film po tem romanu in ga hoče sedaj obnoviti kot zvočni film. Dediči trdijo, da je družba kupila samo pravico za izdelavo nemega filma, saj zvočni filmi tedaj še niso bili znani; družba spet pravi, da se njena pravica razteza tudi na zvočni film. Sodišče ima težko stališče, ker je ta pravda sploh prva svoje vrste, zato pričakujejo njegove odločitve z napetostjo.

Bodoči mož Španije?

Znani katalonski državnik in politik Cambó, ki mu obetajo velik uspeh pri volitvah v državni zbor.

Radio

Izvilleček iz programov

Petek, 13. februarja.
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Samostanske naselbine kot kulturni faktor. — 19: Francoščina. — 19.30: Gospodinja ura. — 20: Dr. Grivec: Ob 50 letnici Fjodora Dostojevskega. — 20.30: Samospevi Milana Jurga. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Hawaj-jazz.
Sobota, 14. februarja.
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Šahovska ura. — 18: Dr. Veber: Filozofija evangelijev. — 19.30: Angleščina. — Opealni večer. — 21: Koncert radio - orkestra. Vmes napoved časa in poročila.
BEOGRAD 12.15: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 17: Narodne melodije. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Narodne pesmi. — 20.30: Koncert operetne glasbe. — 21.30: Plošče. — 22.10: Poročila. — 22.30: Koncert lahke glasbe. ZAGREB 12.35: Plošče. — 17: Koncert radio - orkestra. — 20.30: Zabaven program. — PRAGA 16.30: Jazz-band iz Moravske Ostrave. — 19.20: Prenos slovaške glasbe iz Bratislave. — 21: Koncert godbe na pihala. — 22.25: »Šramek kvartet. — 23: Zabaven program. — BRNO 16.30: Jazz-band iz Moravske Ostrave. — 19.20: Koncert iz Bratislave. — 21: Koncert iz Prage. — VARŠAVA 16.45: Koncert mladih poljskih glasbenikov. — 20.30: Orkestralni koncert. — 22.15: Chopinove skladbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 12: Koncert orkestra. 15.25: Arije in pesmi. — 17.15: Glasbena akademija. — 18.25: Graz. Pevski koncert. — 19.35: Zborovski koncert: Vesela glasba. — 20.20: Plesna glasba za stare in mlade. — Koncert lahke glasbe. — BERLIN 19.20: Lahka godba orkestra. — 20.30: Večer v predmestnem gledališču. — Plesni večer. — KÖNIGSBERG 16: Koncert lahke glasbe. — 18.30: Koncert pevskega zbora. — 20.30: Prenos programa iz Berlina. — Godba za ples. MÜHLACKER 16.30: Ples. — 19.45: Godba na harmoniko. — BUDIMPEŠTA 17.30: Vojaška godba. —

SOKOL

Smuške tekme škofjeloškega Sokola

Smuški odsek škofjeloškega Sokola je priredil ob idealno krasnem zimskem poldnevni nedelje svoje prve smuške tekme za katere je vladalo med meščanstvom in okoliškimi prebivalstvom največje zanimanje. Doseženi rezultati kakor tudi brezhibni potek tekme v celoti, dajejo najboljše upe za bodočnost. Smuški odsek s prvotnim aranžmajem zasluži vso hvalo.

Točno ob 13. uri so se zbrali tekmovalci na startu v Vincarijih. Članov se je prijavilo 22, naraščaja 18; skupno 40 smučarjev, ki jim je bil stavljen v nalogo dovolj trd oreh. Članska, dobrih 10 km obsegajoča trasa je vodila izpred Vincarij v Poljansko dolino, Puštal, mimo škofjeloškega, na starološki Kamenitnik, ob Strahlohem gradu do elektrarne in povratek v Vincarije. Na hudi, naporni poti je bilo vzponov, padov in ravnic v izobilju; za vztrajnostno tekmo težka preizkušnja. Naraščaj je do Poljanske doline obšel isto pot in se je skozi Zgornji Karlovec in za samotanoj vračal na cilj. Proga 5 km.

Prvi so startali člani, med njimi par oficirjev in podoficirjev; takoj za njimi naraščaj. Na cilj so prispeli vsi tekmovalci razen enega, ki je imel defekt. Z burnim aplavzom je množica sprejela prvaka Zigorja Marjana, ki se je plasiral v času 1:12:05 na prvo člansko mesto. Ostali rezultati: Jenovenc Stane 1:20:47, Hafner Fel. 1:27:28, Grundner Vilko 1:29:04, Kojič Sveto 1:29:17, slede Petrič, Zaleteč, Kavčič Peter, Eržen, Mladenovič, Godenič, Triler, Kavčič Jos., Josi, Pecher, Vrančič, Meničan, Nekrep, Savnik, Ravnihar, Drskovič in Janežič. Naraščajski mesta so zasedli: Jazbec Stanko 40:37, Erzenočan Pavel 40:40, Kalan Franc 41:12, Škrabelj Mirko 43:40, Linke Tone 44:25, slede Klobučar, Peternelj, Florjančič, Gabrček, Hafner, Sulc, Zontar, Pevec, Kavčič, Brejc, Kusterl in Oblak. Organizacija tekme je bila izvedena do kraja. Člani so vršili rediljske in kontrolne posle; okrepčevalni, sanitetni in upravni aparat je funkcionalno do potankosti.

Pri večerni gledališki predstavi v Sokolskem domu so bili rezultati javno razglašeni. Predsednik smuškega odseka br. Dolenc Fran je izročil prvim petim zmagačem vsake skupine spominske diplome; prvaka vrh tega prejmeta kot dar smuči.

Tekmam je prisostvovalo na vsej poti nebroj občinstva in je bila prireditelj za Škofjo Loko prvotna zanimivost. Svest si dovršenega dela, sme biti smuški odsek s poštovnovalni vadiateljema br. dr. Prešernom in Sieherlom popolnoma zadovoljen; saj obstojajo vsi upi, da bodo škofjeloški tekmovalci na tekmi gorenjskega sokolstva v Kranju čvrsto zastavili v korist in čast svojega društva.

Sokol Dravograd. Dne 25. januarja t. l. se je vršil občini zbor tukajšnjega Sokola. V upravo so bili izvoljeni sledeči: starešina dr. Erat, podstarešina Kolenc, tajnik Slavič, načelnik Nabergoj, načelnica Vrešova, prosvetar Golja, blagajnik Vučelič in gospodar Remic. V zadnjem času je pristopilo mnogo novih članov, tako da šteje danes naše društvo okoli 150 članov in članic, kar pomeni v našem kraju velik napredek Sokolstva.

Prosvetna šola v Trbovljah lepo uspeva. V soboto je predaval starešina celjskega Sokola dr. Hrašovec pred polnočnim številom poslušalcev o razvoju Sokolstva med slovanskimi narodi. Podrobno je popisal vznik sokolske misli med Čehi, prenos sokolskega semena med južne Slované in ostale slovanske narode ter podčrtal tudi vse glavne razvojne dobe posameznih sokolskih organizacij pred in po vojni.

Starosta br. dr. Schneider je prevzel zopet vse posle starešine ČOS v Pragi in je predsedoval že zadnji seji. Vsi prisotni so pozdravili svojega sokolskega voditelja s presrečnimi željami, da popolnoma okreva.

Santiago Alba

Bivši španski liberalni minister, ki je razpustil svojo stranko. Alba zahteva sklicanje ustavodajne narodne skupščine, da se s tem ojači položaj monarhije.

Japonska žena v znanosti

Novootvorjeno žensko vseučilišče v Tokiju. V vogalu zgoraj: Gospa dr. Jajoi Jošioaka, rektorica novega vseučilišča, kjer se bodo mlade žene usposabljale izključno za zdravniški poklic.

E. M. Hufl:

ŠEJK

II. POGLAVJE

»Čas je, da krenemo dalje, mademoiselle.«

Diana je začudeno vzdignila glavo. Njeno spremstvo je že sedelo na konjih. Veseli smehljaj je izginil iz njenih oči.

Mustafa Ali je bil vodnik, a poveljnica odprave je bila ona. Če vodnik tega še ni vedel, ga je bilo treba naučiti. Pogledala je na zapestno uro.

»Dosti časa je še,« je rekla hladno.

Mustafa Ali se je spet priklonil.

»Do oaze, kjer bomo prenočili, je dolga pot.«

»Odpravili se bomo, Mustafa Ali, kadar bo meni drago.«

Morda je bilo res že pozno in, pot do prihodnjega taborišča je bila morda res daljša, nego je ona mislila, a Mustafa Alija je bilo treba poučiti, pa če bi morali jahati do polnoči.

Ko je čas, katerega si je bila določila, minil, je počasi krenila k skupini Arabcev. Vodnikov obraz je bil mrk, a ona se za to ni zmenila, in ko so odrinili, ga je poklicala ob svojo stran. Spet je brez konca in kraja govoril o Biskri; Diana mu iz previdnosti ni branila, da ga ne bi pognala še globlje v njegovo zamerljivo molččnost. Nadejala se je, da mu bo zvok njegovega lastnega grla prepodil slabo voljo.

Tako je ves čas jahala spredaj, sama molččica, zatopljena v svoje misli in obenem pazéča na glas, ki je žlobudral tik za njo. Jezdili so več ur. Diani se je zazdelo čudno, da še niso bili

prehiteli tovornih velblodov. Zgrbančila je čelo in pogledala na uro.

»Kje je karavana, Mustafa Ali? Niti sledu ne vidim o kaki oazi, čeprav se bo kmalu stemnilo.«

»Če bi se bila mademoiselle prej odpravila, bi bili že tam,« je čemerno odvrnil.

»Kdo ve! Jutri bomo to drugače uredili,« je odločno rekla Diana.

»Jutri,« je nerazločno zamrmral v svojo kosmato brado.

Diana ga je ostro pogledala. »Kaj pravite?«

Mehanično je vzdignil roko k čelu: »Jutrišnji dan je Allahov,« je zamrmral z mrko pobožnostjo.

Diana je hotela nekaj odgovoriti; a prav tedaj je zbudila njeno pozornost vrsta črnih pik, ki so se pokazale čisto zadaj v puščavi. Bile so predaleč, da bi jih bila mogla razločiti.

»Glejte,« je rekla, »ali je ono tamle karavana?«

»Kakor Allah hoče,« je spet pobožno odvrnil, in Diana je zaželela, da bi vendar že nehal zavračati svojo odgovornost na Boga in bi se sam nekoliko pozanimal za izginule velblode.

Črne pike so se naglo gibale po ravnini in Diana je kmalu videla, da to niso bili okorni velblodi, ampak krdelo jezdecev.

Po tisti davišnji karavani niso bili še nikogar srečali. Za Diano so bili bližajoči se Arabci še zanimivejši od karavane. Nemogoče jih je bilo prešteti, zakaj jahali so tako strnjeno in veter je napihaval njih velike, široke plašče, tako da je bil vsak posebej podoben velikanu.

Diana je spodbodla svojega konja in prehitela vodnika. Arabci so bili zdaj že blizu; videla je, da so sedeli na krasnih konjih. Bili so oboroženi; puške so držali v rokah, ne pa da bi jih bili imeli preko hrbtna, kakor je bila videla v Biskri. Tako so jahali v gosti,

urejeni črti tik mimo nje.

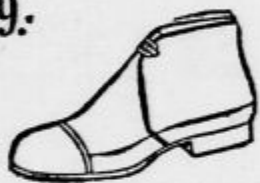
»Kakšni ljudje so to?« je viknila Mustafu Aliju, ki je bil ostal nekoliko za njo. A tudi on se je oziral za jezdecami in videti je bilo, kakor da vobče ni slišal njenega vprašanja.

Njeno spremstvo je bilo še nekoliko bolj zadaj kakor vodnik. Arabci, ki so bili zdaj vstric z zadnjimi jezdecami njenega lastnega spremstva, so mahoma ustavili konje. Diani se ne bi bilo zdelo mogoče, da bi mogla velika četa jezdecev v takem diru nenadoma obstati. Silni trzaj za vajeti je vrgel konje skoro na zadnje noge. A saj ni utegnila občudovati jahaške umetnosti teh ljudi. Dogodki so se prenaplo vrstili drug za drugim. Gosta četa se je razkropila in raztegnila v dolgo vrsto jezdecev, ki so dirjali po dva in dva vstric; v tem redu so zavili v stran in se — še hitreje, nego so bili pridrevili — v širokem ovinku vrnili okoli Diane in njenih ljudi. Zavzeta nad tem manevrom je nagrbnila čelo in opazovala jezdece, mireč svojega konja, ki je hotel kar ponoreti od razburjenja. Z vihrajočimi belimi plašči, vihteč svoje puške v rokah, so dvakrat tako obdirjali njeno odpravo.

Diana je postala nestrpna. Prizor je bil jako lep, a čas in dan sta bila ob tem minevala. Obrnila se je k Mustafu Aliju, da bi ga vprašala, zakaj se ne podviza. Prav tisti mah, ko je okrenila glavo, pa je zagrmela salva iz pušk. Diana se je zdrznila in njen konj je od strahu divje poskočil.

Spet je tresnila salva. Mustafa Ali je telebnil iz sedla v pesek in Dianin konj je mahoma planil v skok; toliko da se ni zvalila z njega. Dokler niso pričeli streljati, ni bila niti pomislila na to, da bi Arabci utegnili biti sovražniki. Misli je, da gleda znano jahaško igro, ki je pri njih tako priljubljena. Tedaj so imela oblastva vendarle prav!

Za 50% znižana zimska obutev

79.-
29.-

Vrsta 3652-76

Za Vaše otroke smo pripravili za malo denarja toplo in udobno obutev. Prikladni za šolo.

Po vseh deželah je kosila hripa, najmanj pri nas v Jugoslaviji, za kar se imamo zahvaliti nizkim cenam naše gumaste obutve. — Prehod iz zime v pomlad je za zdravje najnevarnejši. — Izkoristite zato priliko, ki Vam jo prožimo s

PONOVNIM ZNIŽANJEM GUMASTE OBUTVE.

Namesto da vskladiščimo zimsko obutev, smo sklenili jo raje prodati tudi po znižani ceni, da varujemo odjemalcem noge bolečin. — Vsi Vi, ki imate v družinskem proračunu težave z obutvijo, pridite k nam.

PRI NAS MORETE DOBITI OBUTEV SKORO ZASTONJ

Nekatere ženske vrste, ki so začetkom sezone stale Din 199.—, smo znižali na samo Din 99.—. Otroške z Din 69.—, na samo Din 29.—.

69.-
29.-

Vrsta 1025-51

V galošah si obvarujete zdravje in obutev. Prodajamo jih raznih barv.

69.-
29.-

Vrsta 2361-75

Otroške snežke iz finega gahardena. Obvarovali Vam bodo otroke hripe in prehlajenja.

99.-
69.-

Vrsta 1365-70

Naš šlager tako z dobrim materialom kakor z nizko ceno.

Rata

129.-
99.-

Vrsta 9891-70

Za naše male generale imamo celogumaste škornjice za neverjetno nizko ceno.

169.-
129.-

Vrsta 1885-78

Celogumaste snežke s toplo podlogo in patentno zaklopnico. Očuvale Vam bodo noge tople in suhe v največji vremenski nepriliki.

129.-
99.-

Vrsta 1365-70

Naš šlager tako z dobrim materialom kakor z nizko ceno. S tem želimo omogočiti tudi najširšim slojem nakup dobrih snežk.

199.-
169.-

Vrsta 7885-87

Preko gležnja visoke snežke s patentno zaklopnico, okrašene z ogrlico iz moare pliša.

199.-
99.-

Vrsta 1895-81

Priljubljeni ruski škornji, ki se nosijo preko čevljev, z mehкими golenicami, okrašeni z ogrlico iz krimerja.

249.-
199.-

Vrsta 0697-70

Škornji iz tople dvojne klobučine do kolena. Podplat in spodnje strani so narejene iz gume. Pripravne za vse, ki opravljajo poklic v hudi zimi.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva

lastnega izdelka, nudi po znatno znižanih cenah trdka

I. REPŠE, tvornica in zaloga pohištva, LJUBLJANA, Dvorni trg št. 1. 3196

Oglasi v „Jutru“ imajo imajo siguren uspeh!

Zahvala.

Ob priliki 40letnice najtne poroke nama je došlo mnogo čestitk in cvetov od sorodnikov, prijateljev in znancev. Tem potom se srčno zahvaljujemo vsem, posebej pa še Ljubljanskemu Sokolu za izredno pozornost.

Iskrena hvala vsem, vsem!

Jože in Marija Sekula 3196

Elektrarna sprejme v službo

vestnega strojnika elektrotehnika

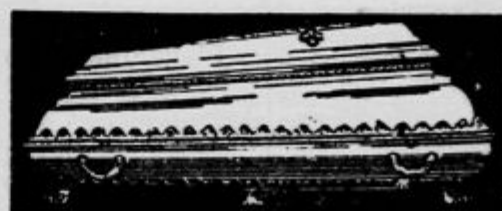
spodobnega manipulacij pri vodnih turbinah. Prednost imajo absolventi obrtne šole. — Ponudbe z navedbo zahtevkov, prepisi spričeval, curriculum vitae ter po možnosti s sliko poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Elektrarna«. 3197

Največja zaloga kovinastih krst

V DRAVSKI BANOVINI

Kovinate krste za deco: 80 do 160 cm dolge, 650.— do 1100.— Din. Kovinate krste za odrasle: 200 cm dolge, 1500.— do 2300.— Din z zaloge v Mariboru. 405

Izbira v vseh velikostih. Najmanj 40 % prihranka potom nakupa pri izdelovalcu. **MAKS USSAR, Maribor, Gregorčičeva ul. 17.**

Originalne platnice

in vezavo za

„Življenje in svet“

oskrbuje knjigovoznica

Delniške tiskarne

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 16 3201

POHIŠTVO

Predno se odločite za nakup POHIŠTVA, zahtevajte ponudbe trdke

FRANC IZGORSEK, šmartno pri Litiji

Moderno urejene delavnice in velika zaloga suhega lesa Vam jamči za dober in soliden izdelek. Prevzema tudi stavbna dela, opreme za hotele, banke itd. 3155